

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΟΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Η

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 594

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

*

Ἐν Ἀθήναις, 24 Νοεμβρίου 1891

*

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἀθήναις	φρ.	8.—
Τετῆ ἐπαρχίαις	"	8.50
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	15.—
Ἐν Ρωσίᾳ	ρούβλ.	6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μιλλανβοᾶ καὶ Ἐτιεβάν : Αἱ ἀστωργοὶ μητέρες.
— *Καρόλου Μερουβέλ* : ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ, δραματικώτατον μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων. — *Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτσις* : ΙΣΠΑΝΙΑ. — *Ἀλεξάνδρου Σ. Ποῦσκιν* : Ο ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ. (τέλος).

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματωσῆμων καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπεζῶν, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΜΙΛΛΑΝΒΟΑ ΚΑΙ ΕΤΙΕΒΑΝ

ΑΙ ΑΣΤΟΡΓΟΙ ΜΗΤΕΡΕΣ

III'

Ἐξεληθούσα τοῦ ἀνακριτικοῦ γραφείου ἡ κυρία Ἐσθὴρ Φλορβᾶλ καὶ μεταβάσα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἤρξατο σκεπτομένη ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τῆς διαγωγῆς, τὴν ὑποίαν ὄφειλε νὰ τηρήσῃ ἀπέναντι τῶν ἀπειλῶν τοῦ ἀνακριτοῦ.

Ἡ πρώτη σκέψις τῆς ἦτο νὰ δραπετεύσῃ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἄλλ' ὠριμώτερον σκεφθεῖσα, ἐνόησεν ὅτι οὐδένα διέτρεχε κίνδυνον. Τὸ σύστημα τοῦ ἐκφοβισμοῦ δι' οὗ τὴν μετεχειρίσθη ὁ κ. Δορμεῖλ δὲν εἶχε τι τὸ τρομερόν.

Τὴν ἠδύνατο νὰ φοβηθῇ :

• Οὐδεμίαν ἀπόδειξιν παραλαβῆς τῶν ποσῶν εἶχε ποτὲ δώσει.

Ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς Ἐταιρίας τοῦ Ἀεριοφωτος οὐδὲν ἔχον ὑπῆρχε τοῦ ὀνόματός τῆς, ἀφ' ἑτέρου ἐν ταῖς πρὸς τὸν Ραβάνην ἐπιστολαῖς τῆς ἐδεικνύετο πολὺ ἐπιφυλακτικὴ οὐδέποτε ποιούσα λόγον περὶ τῶν οικονομικῶν τῶν ὑποθέσεων. Ναὶ μὲν ἐνήργησε μετὰ τοῦ Ραβάνη, ἀλλ' ἔμεινεν ὅλως αὕτη ὑπὸ τὴν σκιάν.

Μετὰ τὴν ἀνάκρισιν τὴν ὑποίαν ὑπέστη καὶ ἦν ἀνωτέρω διηγήθημεν, ἡ πονηρὰ ἠθοποιὸς ἠσθάνθη κατ' ἀρχὰς ὡς ἐξ ἐνστίκτου τὸν τρόμον ἐκείνον τὸν συμπαραμαρτυοῦντα πάντοτε πρὸς τὰς τεταραγμένας συνειδήσεις· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀναλαβούσα τὴν ψυχραιμίαν τῆς, ἐζήτησε καλλίτερον τὴν θέσιν τῆς καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ πεισθῇ ὅτι οὐδεμίαν ἠδύνατο νὰ ὑποστῇ ζημίαν ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ἀπεφάσισεν ὅθεν νὰ ἐπιδιώξῃ μέχρι τέλους τὰ ἐναντίον τοῦ Ραβάνη ἐδικητικὰ τῆς σχέδια.

Πρὸ τούτου ὅμως τῇ ὑπελείπετο νὰ κερδίσῃ καὶ ἕτερόν τι. Ἦτο ἀνάγκη ν' ἀποδείξῃ εἰς τὸν δὲ Βανδάμ ὅτι οὐδέποτε κατέστη ἀναξία τοῦ ἐρωτός του καὶ νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν καρδίαν του, τὴν ὑποίαν μέχρι τοῦδε διηύθυνε κατὰ τὴν βούλησιν τῆς.

Ἡ ἐνέργειά τῆς ὁμολογουμένως ἦν λίαν δυσχερής. Ἄλλ' αὕτη οὐδόλως ἀμφέβαλλεν ὅτι ὁ ἐραστής τῆς, οὕτινος ἐγίνωσκε τὰ τρατὰ μέρη, δὲν ἤθελεν ἀντιστῆ εἰς τὰς ἐνδείξεις εἰλικρινείας καὶ ἀφιλοκερδείας, ἃς προϋτίθετο νὰ προσποιηθῇ πρὸς ἐπανάκτησιν τῆς εὐνοίας τοῦ Κλερμοντίνου εὐγενούς. Τῇ εἶχε δώσει οὗτος τοσαύτας ἀποδείξεις τῆς καλωσύνης του καὶ τῆς ἀγαθοπιστίας, του ὥστε δὲν ἐδίστασε περὶ

τῆς ἐπιτυχίας τῶν σχεδίων τῆς. Καὶ μετὰ τῆς βεβαιότητος ὅτι ὁ κόμης δὲ Βανδάμ ἤθελεν ἀποδεχθῆ ὡς ἀληθὲς νόμισμα τὸ κίβδηλον τῶν διαμαρτυριῶν τῆς, μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ κόμης εἶχεν ἀλλάξει κατοικίαν.

Κατόκει πρὸ δύο ἡδὴ μηνῶν εἰς ξενοδοχεῖόν τι τῆς ὁδοῦ Κομαρτέν.

Ἡ κυρία Φλορβᾶλ ἀνεύρεν εὐκόλως τὴν νέαν διεύθυνσιν του.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐκρούσε τὴν θύραν τοῦ ζωματίου του, ὁ κύριος δὲ Βανδάμ ἦτο ἕτοιμος νὰ ἐξέλθῃ.

— Ὑμεῖς! ἀνέκραξεν ἰδὼν αὐτήν.

— Ἐγώ.

— Ἐτολμήσατε...

— Μὲ κατεδικάσατε, τὸ γνωρίζω, ἀλλὰ δὲν δύνασθε ν' ἀρνηθῆτε νὰ μ' ἀκούσετε... Ὑπάρχει μεταξύ ἡμῶν τρομερὰ παρεξήγησις, ἡ ὑποία ἐννοῶ νὰ παύσῃ. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἤλθον.

— Ἐρχεσθε ὀλίγον ἀργά, μοὶ φαίνεται...

— Τί λέγετε ;...

— Δὲν σὰς κατεδικάσα ἔγώ, ἀλλὰ σεῖς μόνη σας κατεδικάσθητε... Ἡ φυγὴ σας εἰς Βρυξέλλας...

— Εἴχετε συλληφθῆ. Μετὰ τὴν φοβερὰν καταστροφὴν, ἥτις σὰς προσέβαλεν, οἱ Παρίσιοι μοὶ ἐπροζέονον φρικὴν . . . Ἦδυνάμην νὰ μένω ;... Οἱ πόροι μου εἶχον ἐξαντληθῆ, τὸ γνωρίζετε καλῶς ἤμην, ὡς ὑμεῖς, κατεστραμμένη καί...

— Καὶ σήμερον μόλις ζητεῖτε ν' ἀπολυθῆτε... Σὰς ἐζήτησα ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ὅπως σὰς προμηθεύσω τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, κυρία...

— Ἀλλὰ μόνον πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν ἔμαθα τὴν ἀπόλυσίν σας!

— Ἀληθῶς ;

— Ἐχετε τὸ δικαίωμα ν' ἀμφιβάλλετε περὶ τοῦ λόγου μου διότι, συμφωνῶ, τὰ φαινόμενα εἶνε ἐναντίον μου. Ἐὰν ὅμως ἀξιώσετε νὰ μὲ ἀκούσετε, εἶμαι βεβαία ὅτι ἀμέσως θὰ μοὶ τείνετε τὴν χεῖρά σας, τὴν ὑποίαν τώρα μοὶ ἀρνεῖσθε.

— Καθίσατε, κυρία, καὶ ὁμιλήσατε. Σὰς ἀκούω. Ἄνα ἔμαθον τὴν φυλάκισίν σας, ἤρξατο λέγουσα ἡ πρῶτην σύζυγος τοῦ κυρίου Ρισόν, ἔσπευσα νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν διευθυντὴν τῆς φυλακῆς, ἐν ἧ ἐμένετε, τὴν ἀδειαν νὰ σὰς ἴδω· ἀλλὰ δὲν μοὶ ἐπετρέπη. Διετελεῖτε ὑπὸ ἐγερμυθίαν καὶ τὸ δικαστήριον

διέταξε νὰ μὴ σὰς ἀφίουν νὰ ἔλθετε εἰς συγκαίνωιαν μεθ' οἰουδὴποτε. Τότε σὰς ἔγραψα ὅτι, κατεστραμμένη ὡς ὑμεῖς, καὶ ἄνευ πόρων, μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ μένω εἰς Παρισίους καὶ ὅτι ἐμελλον νὰ μεταβῶ εἰς Βρυξέλλας, πρὸς ἀναζητήσασιν ὑποχρεώσεως θεατρικῆς. Ἡ ἐπιστολή μου ἐμεινεν ἄνευ ἀπαντήσεως. Πῶς ἠδυνάμην νὰ ἐρμηνεύσω τὴν σιωπὴν σας; Ἐν ἐκ τῶν δύο, ἢ ὅτι ἡ ἐπιστολή μου κατεσχέθη καὶ παρεδόθη εἰς τὸ δικαστήριον, ἐπομένως δὲν περιῆλθεν εἰς χεῖρας ὑμῶν, ἢ ὅτι τὴν ἐλάβετε, ἀλλὰ δὲν ἐνομίσατε πρέπον ν' ἀπαντήσετε. Ἡ ἐπιστολή μου ἦτο εἰς ὕφος ὅλος οἰκειότατον καὶ ἔνεκα τούτου δὲν ἐπίστευσα ὅτι παρεκρατήθη ἐπρωτίμησα τὴν δευτέραν εἰκασίαν. Ἦτο δι' ἐμὲ μεγάλη θλίψις, εἰς ἣν προσετέθη καὶ ἡ εἰδήσις τῆς συμφορᾶς, ἧτις ἐπληξεν ὑμᾶς καὶ ἐμέ, καὶ τότε ἀπελπὶς ἀνεχώρησα διὰ τὰς Βρυξέλλας.

— Ἀλλὰ δὲν εἴσθε, μοὶ φαίνεται ἐστερημένη τῶν πόρων σας, ὅσον λέγετε.

— Ἐὰν ἐνοῶτε τὰ κοσμήματά μου, θὰ σὰς ἀποκριθῶ ὅτι δὲν ἠδυνάμην ν' ἀποχωρισθῶ αὐτῶν, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα προετιθέμην ν' ἀνέλθω εἰς τὴν σκηνήν. Ὡς πρὸς τὰ ἐπιπλά μου, εἶνε ἀληθές ὅτι τὰ ἐπώλησα καὶ ἔλαβα χιλιόσπραγά τινά, μὲ τὰ ὅποια διατηροῦμαι ἀκόμη. Μοὶ ὑπελείποντο εἰσέτι ὀκτακόσιοι μετοχαὶ τῆς Ἐταιρίας τοῦ Ἀεριοφωτός, τὰς ὁποίας εἶχον ἀγοράσει, χάρις εἰς τὴν γεναιοδωρίαν σας· ἀλλ' αἱ μετοχαὶ αὗται δὲν εἶχον καμμίαν ἀξίαν τὴν ἐπομένην τῆς συλλήψεως καὶ φυλακίσεως τῶν συμβούλων τῆς Ἐταιρίας.

— Τὰς ἔχετε ἀκόμη; ἠρώτησεν ὁ δὲ Βανδᾶμ.

— Ὅχι, τὰς ἐπώλησα πρὸ ὀλίγου χρόνου πρὸς πέντε φράγκα τὴν μίαν. Δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐλπίζω ἀνωτέραν τιμὴν, ἀφοῦ ἡ ἐπιχείρησις ἦτο ἐντελῶς κατεστραμμένη.

— Σὰς συγχάριω, διέκοψεν ὁ κόμης.

— Μὴ μὲ εἰρωνεύεσθε, ἐπανελάθεν ἡ Ἐσθῆρ, εἰς τὴν καταστροφὴν ταύτην ἐγὼ ἐζημιώθην περισσότερον ὑμῶν. Σαῖς θὰ ἐξέλθετε μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλόν, κατεστραμμένος μὲν ὑλικῶς, εἶνε ἀληθές, κατὰ τὰ τρία τέταρτα, ἀλλὰ σὰς μένουσι φίλοι καὶ ὅλοι θὰ σὰς τείνωσι τὰς χεῖράς των, διὰ νὰ σὰς βοηθήσωσι ν' ἀνυψωθῆτε· ἐνῶ ἐγὼ δὲν ἔχω ἄλλα εἰσοδήματα καὶ δὲν μοὶ ὑπολείπεται ἢ ν' ἀναλάβω τὴν θεατρικὴν μου πῆραν καὶ νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός μου ἐναντίον ὄλων τῶν ἀπογοητεύσεων καὶ τῶν προπηλακισμῶν τοῦ πλάνητος βίου. Ἐὰν τούλάχιστον ἀνεχώρουν ἀπ' ἐδῶ μὲ τὴν παρήγορον σκέψιν ὅτι ἠδυνάμην ν' ἀποκατασταθῶ εἰς τοὺς ὀφθαμούς σας!

— Σὰς παρακαλῶ, κυρία, ἀφήσατε κατὰ μέρος τὰ αἰσθηματά. Πρὸ ὀλίγου διετήνεσθε ὅτι παρεξήγησις ὑφίστατο μεταξὺ μας. Εὐαρεστηθῆτε, παρακαλῶ, νὰ ἔλθετε εἰς τὸ προκείμενον.

— Ἀμέσως. Ἀνεχώρησα εἰς Βρυξέλλας, ὡς σὰς ἔλεγον, καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἄνθρωπός τις, τὸν ὁποῖον γνωρίζετε, ἦλθε νὰ μὲ συναντήσῃ. Πῶς ἔμαθε τὴν ἀναχώρησίν μου, πῶς ἀνεκάλυψε τὴν διαμονὴν μου; ἀγνοῶ.

— Τῆ ἀληθείᾳ διέκοψεν ὁ δὲ Βανδᾶμ, θαυμάζω τὸ θράσος σας. Πρέπει νὰ ἐχάσατε πᾶν ἔγνος αἰδοῦς, διὰ νὰ τολμάτε νὰ μοὶ ὁμιλήτε περὶ ἐνὸς ἀθλίου, ὅστις, μὴ ὦν εὐχαριστημένος νὰ ἦνε ὁ προσφιλέτης σας ἐραστής, — αὐτὸ εἶνε, νομίζω, τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον αἱ γυναῖκες τοῦ εἴδους σας δίδουν εἰς τοὺς κυρίους αὐτούς, — ἐξελαμβάνετο παρὰ τῶν ἄλλων ἐραστῶν σας ὡς σύζυγος ὑμῶν, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ διὰ νὰ τοὺς ληστεύῃ καὶ τοὺς κλέπτῃ.

— Κύριε!... ἔκαμην ἡ Φλορβᾶλ.

— Ἄ! ἐπαίξε περίφημα τὸ μέρος του καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διδαχὰς σας, ὁ ἀγύρτης αὐτός, ὁ κλέπτης, ἐξηκολούθησεν ὁ κόμης. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δὲν τῷ ἤρκει τὸ μέρος αὐτοῦ τοῦ συζύγου καὶ ἐπαίξε καὶ ἄλλο πρὸς ζῆμίαν μου. Ἡ εἰσπραχὴς ἦτο ἐξαίρετος καὶ ὑποθέτω ὅτι τὸ μερίδιόν σας θὰ ἦτο πολὺ ἀξιόλογον.

— Κύριε, ἀνέκραξεν ἡ ἠθοποιὸς ἐγειρομένη, παύσατε τὰς

ὑβρεῖς σας, ἢ ἀποσύρομαι. Ἡ γυνή, τὴν ὁποίαν ὑβρίζετε, οὐδὲν ἔχει τὸ ἀξιόμειμπτον, ἀκούετε; Ἦλθεν ἐνταῦθα, ὅπως ἀπαλλαγῆ πάσης κατηγορίας βεβαίως, ἀλλ' ἐπίσης ἦλθε, πιστεύσατέ το, διὰ νὰ σὰς ἀποδώσῃ ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐντὸς ὀλίγου θὰ τὴν εὐχαριστήσετε. Θέλετε νὰ ἐξακολουθήσω;

— Ἐξακολουθήσατε, κυρία, ἀπήντησεν ὁ δὲ Βανδᾶμ, προσποιηθεὶς γαλήνην.

— Ὁ Ραβάνης μὲ συνήνησεν εἰς Βρυξέλλας, ἐπανελάθεν αὕτη μετὰ τόνου φωνῆς ἐλαφρῶς ὑποτρεμούσης. Ἐκεῖ μοὶ κατέστησε γνωστὰς, ἄνευ ὑπεκφυγῶν, ὅλας του τὰς ἐνεργείας καὶ μοὶ προσέφερεν, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ συνάψω νέους δεσμούς μετ' αὐτοῦ, μέρος τῆς περιουσίας, ἧτις ὑπῆρξε τὸ ἀντίτιμον τῶν πολλαπλῶν αὐτοῦ αἰσχροκερδιῶν. Ἐὰν ἤμην ἡ γυνή, περὶ ἧς ὁμιλεῖτε, κύριε, θὰ ἐδεχόμην. Ἀλλ' ἐγὼ ὄχι· μόνον ἀπέριψα τὴν πρότασίν του ταύτην μετὰ φρίκης, ἀλλὰ καὶ κατήγγειλα ἀμέσως τὸν κλέπτην αὐτὸν εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν τῶν Παρισίων. Ἀνεκίνησα δὲ τοιαύτας πληροφορίες εἰς τὴν δικαιοσύνην, ὥστε ἐφεξῆς, χάρις εἰς ἐμέ, ἡ ἀθωότης σας εἶνε γενικῶς ἀνεγνωρισμένη. Πρὸ ὀλίγου ἤμην εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἀνακριτοῦ, κυρίου Δορμεῖλ, ὅστις μὲ εἶχε προσκαλέσει διὰ νὰ μ' ἐξετάσῃ καὶ ἐπιτύχῃ ἀπὸ ἐμὲ νέας πληροφορίες. Τὰς πληροφορίας ταύτας τοῦ ἔδωκα πλήρεις, καθαρὰς, ἄνευ περιστροφῶν. Μ' ἐμέμφθη ὁ κύριος ἀνακριτής, καθὼς καὶ ὑμεῖς πρὸ ὀλίγου, ὅτι ἐπέτρεψα εἰς τὸν τυχυδιόκτην αὐτὸν νὰ φέρῃ ψευδώνυμον καὶ νὰ ἐκλαμβάνεται ὑπὸ ψευδῆ ἰδιότητα· ἐπίσης μὲ κατηγόρησεν ὅτι ἦτο συνένοχος μου καὶ ὅτι τῆ συγκαταθέσει μου ἐξελαμβάνετο ὡς σύζυγός μου. Ἀλλ' αὐτὸ εἶνε ψευδέστατον! Καὶ διὰ νὰ ἀνατρέψω τὰς ὑπονοίας τοῦ κυρίου Δορμεῖλ, τοῦ ἐγνώρισα τὴν αἰτίαν, τὴν σοβαρὰν αἰτίαν, ἧτις μὲ ὑπεχρέου νὰ σιωπῶ καὶ νὰ ὑφίσταμαι τὸ κράτος τοῦ ἀχρείου αὐτοῦ. Τὴν αἰτίαν αὐτὴν μέχρι σήμερον τὴν ἀπέκρυπτον. Εἶνε οἰκογενειακὸν ἀπόρρητον, τὸ ὁποῖον, ἐπανελαμβάνω, ἀπεκάλυψα εἰς τὸν ἀνακριτὴν ὅπως ἀποδείξω τὴν πλήρη καλὴν μου πίστιν καὶ τὴν ἀθωότητά μου.

— Καὶ τὸ ἀπόρρητον αὐτὸ ποῖον εἶνε;

— Ὅθ' τὸ μάθετε μίαν ἡμέραν.

— Ἔστω. Ἐπιτρέψατέ μοι ὅμως νὰ μὴ πισεύτω οὔτε λέξιν ἐξ ὅλου αὐτοῦ τοῦ μύθου.

— Κύριε, ἐπανελάθεν ἐν μικρᾷ ταραχῇ ἡ ἠθοποιός, ἔδωκα εἰς τὸν ἀνακριτὴν τὰς ἀναγκαῖας ἐξηγήσεις καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι κατέστρεψα καθ' ὁλοκληρίαν τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἄλλως ἀδίκου ἐναντίον μου κατηγορίας. Δὲν ἦλθα εἰς Παρισίους ἢ μόνον ὅπως διαφωτίσω τὴν δικαιοσύνην ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος σὰς κατέστρεψε καὶ ἀποδείξω συγχρόνως τὴν ἀθωότητά σας ἀπέναντι τῶν ἐγκληματικῶν ὁλοσιγῶν εἰς τὰς ὁποίας κατηγορεῖσθε ὅτι ἐλάβατε μέρος. Ἐχετε τὸ δικαίωμα, ἀντὶ νὰ μ' εὐχαριστήτε, διὰ τοὺς κόπους τοὺς ὁποῖους κατέβαλον ὅπως σὰς σώσω, νὰ μὲ ὑβρίζετε διὰ τῶν ὑπονοιῶν σας. Δὲν μὲ πιστεύετε, εἴσθε ἐλεύθερος πρὸς τούτο. Τὸ μέλλον θὰ καταδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου. Διὰ τελευταίαν φερόν σας ἐπανελαμβάνω ὅτι μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτρέψω τὸν Ραβάνην ὅπως φαίνεται σύζυγός μου.

— Ἀληθῶς; Νομίζω ἐν τούτοις ὅτι, καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ἠδυνασθε νὰ συντρίψητε τὴν ἄλυσσον ἧτις σας συνέδεον ὡς πρὸς κρίκον μετὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, σὰς ἦτο ὅμως εὐκόλον νὰ εἰδοποιήσετε περὶ τοῦ κινδύνου, ὅστις τοὺς ἠπέλει, ἐκείνους οἵτινες ὡς ἐγὼ ἐξηπατήθησαν παρ' αὐτοῦ.

— Δὲν ἠδυνάμην.

— Ὅχι; Ἦμην ὀργισμένος ἐναντίον σας, ἀλλ' ἡ συνομιλία αὕτη δὲν μετέβαλεν οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον τὴν γνώμην μου. Γινώσκω ὅτι στηρίζεσθε βεβαίως ἐπὶ τῆς ἐπιτηδειότητός σας ἢ ἐπὶ τῆς ἀγαθότητός μου, ἐὰν σκέπτεσθε ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ λάθῃ χώραν μεταξὺ μας οἰοδότητε συμβιβασμός. Οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἠνοίχθησαν καὶ ἡ καρδία μου ἐκλείσθη· σὰς γνωρίζω πολὺ καλὰ τώρα. Μὲ κατεστρέψατε καὶ

ἀπεπειράθητε νὰ μὲ ἀτιμάσετε, ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια. Λησμονεῖτε, ἄλλως τε, ὅτι ὑπελείπετο ἀκόμη διαφορὰ τις μεταξύ τοῦ κυρίου Γάστωνος Δερὸς καὶ ἐμοῦ...

— Τοῦ κυρίου Γάστωνος Δερὸς !... Σὰς ὀρκίζομαι ὅτι οὔτε εἶνε, οὔτε ὑπῆρξε ποτὲ ἐραστής μου !

— Ἀστεΐζεσθε !

— Θέλετε τὴν ἀλήθειαν ; Ὑπάρχει μυστικόν τι, τὸ ὁποῖον δὲν μοὶ εἶνε δυνατὸν ν' ἀποκαλύψω· ἀλλά, ἀφοῦ μὲ ἀναγκάζετε... μάθετε ὅτι ὁ Γάστων Δερὸς εἶνε υἱὸς τῆς κομήσεως δὲ Συλόφ.

— Εἰς τὸ θέατρον ἡ ἀποκάλυψις αὕτη θὰ ἐνεποιεῖ ἀναμφιβόλως μεγάλην ἐντύπωσιν· ἀλλά μεταξύ μας, ὀφείλω νὰ σὰς εἶπω ὅτι δὲν ἐπιτυγχάνει διόλου.

— Δὲν μὲ πιστεύετε... Πολὺ καλὰ, κύριε, ἀπάντησεν ἡ Ἐσθὴρ ἐγειρομένη ὅπως ἐξέληθ, ἀπέρχομαι· ἀλλά τώρα γνωρίζω τί θὰ κάμω.

— Ἀπειλὰς ;

— Ὅχι, κύριε· ἐνίκηθην. Ἐν μέσῳ τῶν δυστυχιῶν, αἷτινες πανταχόθεν μὲ πλήττουν, εἶχον διατηρήσει μίαν ἐλπίδα· ἐσαεπτύμην ὅτι, παρὰ τὴν κακὴν περὶ ἐμοῦ ἐκτίμησιν σὰς, θὰ μοὶ ἦτο δυνατὸν νὰ σὰς ἐπαναφέρω εἰς ἄλλα αἰσθήματα, ποιοῦσα ἐκκλησίαν πρὸς τὴν εὐαισθησίαν σὰς. Ἡπατήθην δὲν θέλετε νὰ μὲ πιστεύσετε. Εὐρίσκατε τὸ ψεῦδος εἰς τοὺς λόγους μου καὶ τὴν προδοσίαν εἰς ἐκάστην τῶν πράξεών μου. Δὲν ἐπιμένω. Χαίρετε, κύριε ! Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ σὰς συγχωρήσῃ διὰ τὰς σκληρότητάς σὰς. Δὲν θὰ μ' ἐπανιδεῖτε πλέον καὶ θὰ λυπηθῆτε ἐντὸς ὀλίγου, διότι μὲ παρεγνωρίσατε.

Καὶ διὰ δραματικῆς χειρονομίας ἡ Ἐσθὴρ Φλορβάλ, περτώσασα τοὺς λόγους τῆς, προῦχώρησε πρὸς τὴν θύραν.

— Εἶμαι ἡσυχος, εἶπεν ὁ κύριος δὲ Βανδόμ ὑψῶν τοὺς ὤμους· σὰς γνωρίζω ἀνάξιον κακῆς πράξεως... ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ σὰς. Χαίρετε, κυρία.

Ἡ δραματικὴ ἡθοποιὸς ἤνοιξε τὴν θύραν.

Ἐξῆλλθε.

..

Δύο ὥρας μετὰ τὰ ἀνωτέρω, ὁ κόμης δὲ Βανδόμ ἔλαβε τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν :

«Κύριε,

» Ὅταν ἀναγνώσετε τὰς γραμμὰς ταύτας, δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον ἐν τῇ ζωῇ. Θὰ ἔχω ἐγκαταλείψει τὸν κόσμον αὐτὸν ἄνευ θλίψεων, ἀλλὰ καὶ ἄνευ τύψεων συνειδότας. Ἐλπίζω ὅτι ὁ θάνατός μου θὰ σὰς ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τότε θέλετε ἀποδώσει δικαιοσύνην πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν παρεγνωρίσατε. Ἐλπίζω ὡσαύτως ὅτι θὰ σεβασθῆτε τὴν μνήμην μου, ὅσον οὐδεμιᾶς.

» Ἐν τούτοις δὲν θέλω ἡ συνειδήσις σὰς νὰ ἐνοχλῆται ὑπὸ τῆς ἀναμνήσεώς μου. Ἡ ἀπόφασίς μου ν' ἀποθάνω, εἶχε πρὸ πολλοῦ ληφθῆ· ἦτο ἀμετάκλητος καὶ μόνον τὴν ἐκτέλεσίν τῆς ἐβράδυνα νὰ φέρω εἰς πέρας, ὅπως λάθω καιρὸν καὶ σὰς βοηθήσω νὰ θριαμβεύσετε ἐναντίον τῶν κατηγοριῶν, ὧν ἐγίνεσθε θύμα. Τὸ καθήκον αὐτὸ τὸ ἐξεπλήρωσα ἤδη· ἠλπίζον ὅτι πρὶν σὰς ἐγκαταλείψω διὰ παντός, ἠθέλετε μοὶ τείνει τὴν χεῖρα καὶ ὅτι, μετὰ προηγουμένην ἐξήγησιν, ἠθέλετε μοὶ ἀποδώσει τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ὁποῖαν ἀπόλεσα, ἕνεκα τῶν μισαρῶν συκοφαντιῶν. Ἀλλὰ τὴν ὑστάτην αὐτὴν παρηγορίαν μοὶ τὴν ἠρνήθητε. Ἐφρονεύσατε διὰ τῆς περιφρονησεώς σὰς τὸν ἔρωτα, τελευταῖον δαῖγμα τοῦ ὁποῖου ἀρτίως σὰς ἔφερον ἡ καρδιά μου· σὰς συγχωρῶ. Ἴσως μ' ἐλεήσετε ἐν δάκρυ, μανθάνων ὅτι ἡ καρδιά αὕτη, ἥτις σὰς ἐδόθη ὀλοκλήρως, ἔπαυσε νὰ παλλῆ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, σὰς εὐχόμαι εὐτυχῆ ὑπαρξίν, ἣν ἐγὼ δὲν ἔσχον.

» Χαίρετε, Μκυρίκιε !

» ΕΣΘΗΡ ΦΛΟΡΒΑΛ ».

« Γ. Γ. Ἐδηλητηριάσθην. Πρὸ μικροῦ παρατήρησα τὸ πρόσωπόν μου εἰς τὸν καθρέπτην. Ἄ ! δύνασθε νὰ μὲ πιστεύσετε· σὰς βεβαιῶ ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην θὰ ἔκαμνον μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸ θέατρον, ὡς ἐνασμενίζεσθε νὰ λέγετε. Χειροκροτήσατε, κύριε· τὸ δράμα ἐπαίχθη καὶ ἡ αὐλαία κατέπεσεν.

» Η ΙΔΙΑ. »

Ἄναγιώσκων τὴν ἐπιστολήν ταύτην ὁ δὲ Βανδόμ, κατελήφθη ὑπὸ ζωφρᾶς συγκινήσεως.

— Ἐὰν ἐν τούτοις ἦτο ἀληθές, ἀνέκραξεν. Ἐὰν, ὡς ἐγὼ, ἐγένετο θῦμα ἀπατηλῶν φαινομένων ! Ἐὰν τὴν ἐκατηγόρησα ἀδίκως, ἐὰν δὲν ἦτο ἐνοχος, ὦ ! θὰ ἦμην ἀσυγχώρητος διὰ τὸν θάνατόν τῆς. Ἄς τρέξω εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς· ἴσως φθάσω ἐν καιρῷ, ὅπως προλάβω τρομερὸν δυστύχημα.

Ἡ ἐπιστολὴ τῆς κυρίας Φλορβάλ εἶχε γραφῆ ἐπὶ χάρτου φέροντος ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τὸ ὄνομα τοῦ ξενοδοχείου, ἐν τῷ ὁποίῳ κατώκει.

Πάραυτα ὁ κόμης ἐπέβη ἀμάξης καὶ μετέβη εἰς τὸ ὑποδειχθὲν ξενοδοχεῖον.

Ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ, εὗρε τὴν ἡθοποιὸν κατὰ κοιτὸν· ἦτο περιεστοιχισμένη ὑπὸ ἀνθρώπων τοῦ ξενοδοχείου, παρισταμένου καὶ ἐνὸς ἱατροῦ.

Ὑπόκωφος στόνος ἐξήρχετο τοῦ στήθους τῆς δηλητηριασθείσης γυναικός. Ἀφροὶ ἐξήρχοντο τοῦ στόματός τῆς.

Ὁ κόμης ἐπλησίασε τὸν ἱατρόν.

— Λοιπόν, ἠρώτησεν αὐτόν, ἐλπίζετε νὰ τὴν σώσετε ;

— Δὲν δύναμαι ν' ἀπαντήσω, ἀπεκρίθη ὁ ἱατρός. Ἐδηλητηριάσθη λαβοῦσα λαουδάκιον. Ἰδοὺ τὸ φιαλίδιον.

Καὶ ἔδειξε τῷ κόμητι φιαλίδιον κενόν.

Ὁ ἱατρός ἐξήκολούθησεν :

— Ἐὰν τὸ φιαλίδιον αὐτὸ ἦτο πλήρες καὶ ἔπιεν ὅλον τὸ περιεχόμενον θὰ τὴν σώσω· διότι, ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει ἡ ὑπερβολικὴ ποσότης τοῦ δηλητηρίου ἐπιφέρει ἀντίδρασιν καὶ θὰ θεραπευθῆ μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Ἐὰν τοῦναντίον, τὸ φιαλίδιον δὲν ἦτο ἢ κατὰ τὸ ἡμισυ πλήρες, ὅλας μου αἱ προσπάθειαι εἰσὶ μάταιαι. Τέλος, ἐντὸς δύο ὥρων θὰ ἦμαι βέβαιος περὶ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ὑποθέσεως.

Ὁ κόμης δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν.

Ἐξῆλλθεν ἐσπευσμένως δηλώσας ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ τὴν ἐσπέραν.

10'

Ὁ κύριος Δορμεῖλ εἶχεν ἀποπερατώσει τὰς ἀνακρίσεις ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Ἐταιρίας τοῦ Ἀεριοφωτός καὶ παραδώσει τὴν δικογραφίαν εἰς τὸν Εἰσαγγελέα.

Ἡ ἡμέρα τῆς δίκης ἔφθασεν.

Οἱ κατηγορούμενοι παρεπέμφθησαν ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου.

Ἡ Εἰσαγγελία δὲν εὗρεν ἀπέναντι αὐτῆς ἢ τοὺς κ. κ. δὲ Βιλλαργέζ, δὲ Βανδόμ, Μαρλότ καὶ δὲ Ροζεκκούρ. Οἱ λοιποὶ ἦτοι οἱ κ. κ. δὲ Λορδόκ, δὲ Λοσονουᾶ, Λεθυγρέκ καὶ Λαφρέου δὲν ἔκριναν εὐλογον νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸ δικαστήριον καὶ ἀνέμενον ἡσυχῶς ἐν Λονδίῳ, ἐνθα εἶχον ἀναχωρήσει ἀποφεύγοντες τὴν δικαστικὴν καταδίωξιν, τὴν ἔχθασιν τῆς δίκης.

Καὶ ὁ Ραβάνης ὡσαύτως, ὃν ἡ ἀνάκρισις ἐθεώρησεν ὡς τὸν κύριον αὐτουργόν, ἐδικάζετο ἐρήμην.

Ὁ κύριος Δορμεῖλ εἶχεν ἐκδώσει κατ' αὐτοῦ κατασχετήριον, ἀλλ' ἡ ἐπιφορτισθείσα νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὸ ἀστυνομία, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν συλλάβῃ.

Ὁ θόρυβος τὸν ὁποῖον ἠγείρει ἐν τῷ τύπῳ ἡ εἰκονομικὴ αὕτη χρεωκοπία καὶ τὸ γνωστὸν τῶν κατηγορουμένων προσεῖλκυσαν εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον πολυάριθμον κοινόν. Οἱ δημοσιογράφοι εὐρίσκοντο πάντες ἐπὶ τῶν θέσεων τῶν.

Ἐν δὲ τῇ αἰθούσῃ τῆς συνεδριάσεως μέγας ἐπεκράτει συνωστισμός, ἐν τῷ ὅποιῳ διεκρίνοντο πολλοὶ ἐκ τῶν χρηματιστῶν τραπεζιτῶν, οικονομολόγων καὶ τινες τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ κατηγορητηρίου καὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ πραγματογνώμονος κυρίου Ρισόν, ὁ Πρόεδρος ἐκάλεσεν εἰς ἀπολογίαὺς τοὺς κατηγορουμένους.

Πρῶτοι ἀπελογήθησαν οἱ κύριοι Μαρλότ, δὲ Ροζεκὺρ καὶ δὲ Βιλλαγκέζ, οἵτινες ἀπεκρίθησαν μετὰ πολλῆς ἐπιτηδειότητος καὶ εἰς οὐδεμίαν τῶν παγίδων, ἃς ἔστησεν αὐτοῖς ὁ Πρόεδρος, ἐπέπεσαν. Τὸ σύστημα τῆς υπερασπίσεώς των ἦτο ἀπλουστάτον. Διετεινόντο ὅτι ἐξηπατήθησαν ἀναξίως ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἐταιρίας κυρίου δὲ Λορδάκ.

— Μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς, ἔλεγον, ἐνομιζόμεν ὅτι τὸ ἐταιρικὸν κεφάλαιον εἶχεν ὀλοκληρὸν ὑπογραφήν καὶ ὅτι αἱ ἀπαιτηταὶ καταβολαὶ εἶχον πραγματοποιηθῆ. Ἐάν αἱ ὑπογραφαὶ ἦσαν πλασταὶ τὸ ἠγνοοῦμεν· ἐπίσης δὲν ἐγνωρίζομεν ὅτι αἱ καταβολαὶ ἦσαν φαντασιώδεις. Ὁ κύριος δὲ Λορδάκ παρεδόθη, φαίνεται εἰς ἀπατηλὰς πανουργίας, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τὰς ὑποπτεύσωμεν.

Ἀκολουθῶς ὁ Πρόεδρος ἐκάλεσεν εἰς ἀπολογίαὺς τὸν κόμητα δὲ Βανδᾶμ.

— Τί ποσὸν κατεβάλετε εἰς τὴν Ἐταιρίαν τοῦ Ἀεριόφωτος;

— Ἐν ἑκατομμύριον διακοσίας πενήκοντα χιλιάδας φράγκων.

— Ἦτο τοῦτο τὸ τέταρτον τῆς ἐγγραφῆς σας;

— Μάλιστα, κύριε, ἀλλ' ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἐταιρίαν ταύτην, ἠγνόουν καθ' ὀλοκληρίαν τὴν οικονομικὴν τῆς κατάστασιν καὶ ἡ ἀγνοία μου ἦτο ἴση πρὸς τὴν ἐμπιστοσύνην, τὴν ὅποιαν ἔτρεφον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, οἵτινες μ' ἐβίαζον νὰ ὑπογράψω. Μ' ἐβεβαίουν ὅτι οὐδὲν πλέον θὰ κατέβαλλον ἐκτὸς τοῦ τετάρτου τῆς ἐγγραφῆς μου. Ἐπίστευσα αὐτοὺς. Ἐάν ἠδυνάμην νὰ συλλογισθῶ ὅτι θ' ἀπῆτον παρ' ἐμοῦ καὶ ἄλλας καταβολὰς δὲν θὰ ὑπεχρεοῦμην διὰ ποσὸν τόσῳ σημαντικόν. Ἐξ ἄλλου, δύναμαι ν' ἀποδείξω τὴν καλὴν μου πίστιν διὰ τοῦ ἐξῆς ἀπλουστάτου γεγονότος: μοὶ ὑπελείποντο κεφάλαια τὰ ὅποια μετεχειρίσθη διὰ ν' ἀγοράσω μετοχὰς τῆς Ἐταιρίας τοῦ Ἀεριόφωτος. Με κατηγοροῦσιν ὅτι ὑπέγραψα τὰ πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Διέπραξα, τὸ ἀναγνωρίζω, βαρεῖαν ἀφροσύνην, σφάλμα βαρύτατον. Μόνον εἰς τρεῖς συνεδριάσεις τοῦ Συμβουλίου παρευρέθη παρεῖχον ὅμως ἀπόλυτον πίστιν εἰς τὴν προφορικὴν ἐκθεσιν, τὴν ὅποιαν ἔκαμνον ὁ κύριος δὲ Λορδάκ ἢ ὁ κύριος δὲ Λοσονουὰ καὶ ὑπέγραψον τὰ πάντα χωρὶς ν' ἀναγινώσκω, τυφλῶς. Αὐτὸ εἶνε, κύριε Πρόεδρε, τὸ μέρος τὸ ὅποιον ἔλαβον ἐν τῇ Διευθύνσει τῆς Ἐταιρίας.

— Ἐχει καλῶς, κύριε, καθήσατε, εἶπε τῷ κόμητι ὁ Πρόεδρος.

Μετὰ τὴν ἀπολογία τῶν κατηγορουμένων ἐξητάσθη ἡ κυρία Ὀρτενσία Ἐρβελῶ κληθεῖσα ὑπὸ τοῦ συνηγόρου τοῦ δὲ Βανδᾶμ.

Διεφώτισε τὸ δικαστήριον περὶ τῶν αἰσχροκερδεῶν τοῦ Ραβάνη πλησίον τῶν λατρευτῶν τῆς κυρίας Φλορβάλ.

Εἰς τὴν ἀγόρευσίν του ὁ Εἰσαγγελεὺς ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ δὲν ἔκαμιν οὐδὲλως λόγον περὶ τῆς κατὰ τοῦ δὲ Βανδᾶμ κατηγορίας, ἀναγνωρίσας ὅτι ἦτο μᾶλλον θῦμα ἢ συνένοχος.

Ἐλησημονήσαμεν ν' ἀναφέρωμεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ κυρία Φλορβάλ ἐτέθη ἐκτὸς τῆς δίκης, μὴ ὑπαρχόντων σοβαρῶν ἐναντίον αὐτῆς λόγων κατηγορίας.

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ εἰσαγγελεῶς, ἐξαίτησαντος τὴν αὐστηρὰν τιμωρίαν τῶν κατηγορουμένων, τῶν τε κατ' ἀντιμωλίαν καὶ τῶν ἐρήμην δικαζομένων, ἐκτὸς τοῦ δὲ Βανδᾶμ, ἤρξαντο αἱ ἀγορεύσεις τῶν δικηγόρων.

Τέλος, τὸ δικαστήριον ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασίν του.

Ὁ Ραβάνης καὶ ὁ δὲ Λορδάκ κατεδικάσθησαν εἰς πενταετὴ εἰρκτὴν, ὁ δὲ Λορδέστ, δὲ Λοσονουὰ, δὲ Βιλλαγκέζ καὶ Λαβυγκρέκ εἰς φυλάκισιν δύο ἐτῶν. Ὁ Μαρλότ, ὁ δὲ Ροζεκὺρ καὶ ὁ δὲ Βανδᾶμ ἀπηλλάχθησαν μὲν πάσης ποινῆς, ἀλλ' ὑπεχρεώθησαν νὰ πληρώσωσιν ἀλληλεγγύως μετὰ τῶν καταδικασθέντων, τὸ ποσὸν ἐνὸς ἑκατομμυρίου καὶ διακοσίων πενήκοντα χιλιάδων φράγκων εἰς τοὺς πολιτικῶς ἐνάγοντας.

***

Τὴν ἐπιούσαν τῆς δίκης, ὁ κύριος δὲ Βανδᾶμ μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ κυρίου Ρισόν, ὅπως τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν πολῦτιμον συνδρομήν, ἣν τῷ παρέσχεν.

Ἐῦρεν αὐτὸν παρασκευαζόμενον δι' ἀναχώρησιν καὶ κλείοντα τὰ κιβώτιά του.

— Ποῦ πηγαίνετε; ἠρώτησεν ὁ κόμης τὸν πραγματογνώμονα.

— Εἰς Νίκαιαν, ἀπήτησεν ὁ δεύτερος. Ἡ θυγάτηρ μου εἶνε ἀσθενὴς καὶ οἱ ἰατροὶ διέταζαν νὰ διέλθῃ τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Γαλλίαν. Τὸ ταξιδίόν μας εἶχεν ἀποφασισθῆ πρὸ πολλοῦ, ἀλλὰ τὸ ἀνέβαλον, χάριν τῆς δίκης τῆς Ἐταιρίας τοῦ Ἀεριόφωτος.

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σας εὐχαριστήσω, δι' ὅσα ἐπράξατε ὑπὲρ ἐμοῦ, εἶπεν ὁ δὲ Βανδᾶμ, καὶ νὰ σας ἐκφράσω τὴν εὐκρινῆ μου εὐγνωμοσύνην· ἐστὶ βέβαιος ὅτι εὐχμαι ἐκ καρδίας διὰ τὴν εὐτυχίαν σας καὶ ἰδίως ἵνα ἡ δεσποινὴς θυγάτηρ σας θεραπευθῇ ἐντὸς ὀλίγου.

Κ'

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ὁ κύριος Ρισόν καὶ ἡ θυγάτηρ του ἀνεχώρησαν διὰ Νίκαιαν, τὴν ἐπαύριον δὲ τῆς ἀριζεύσεως των, ἐνεκατεστάθησαν εἰς μικρὰν, ἀλλὰ κομψὴν οἰκίαν, ἣν ἐνοικίασεν ὁ ἀγαθὸς πραγματογνώμων, κειμένην πλησίον τοῦ Κόλπου τῶν Ἀγγέλων.

Ἡ Ἐμμελίνα ἠγνόει ὅτι ὁ Γάστων Δερὸς εὕρισκετο εἰς Νίκαιαν· ἐγνώριζε μόνον ὅτι εἶχεν ἀναχωρήσει εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐὰν δὲν ἠλπίζε μὲν νὰ τὸν ἐπανίδῃ, ἐν τούτοις ἡ σκέψις ὅτι δὲν ἦτο μακρὰν αὐτοῦ, διέλυε κατὰ στιγμὰς τὴν συνήθη τῆς θλίψιν.

Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ νεαροῦ ζωγράφου, εἶχε μεθ' ἑαυτῆς μεταβληθῆ. Ἡ μορφή τῆς κατέστη ἰσχνή, αἱ μαρμαθεῖσαι παρειαὶ τῆς προσέλαβον κιτρινὴν χροῖαν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐφαίνοντο μεγαλείτεροι, λάμποντες δι' ἐκτεταμένης φλογός.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἅπανα ἡ ζωὴ, ἣτις τῇ ὑπελείπετο, κατέφυγεν εἰς τὸ βλέμμα τῆς.

Τὸ στόμα τῆς εἶχε λησημονήσει τὸ γλυκὺ τῶν δεκαεξ ἐτῶν τῆς μεδιάμα.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, στεναγμὸς περιπαθῆς ἐξέφευγε τῶν χειλέων τῆς καὶ ὅτε ὁ κύριος Ρισόν τὴν ἠρώτα περὶ τῆς αἰτίας τῶν θλίψεων τῆς, ἠρνεῖτο ν' ἀποκρίνεται.

Ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐγίνωσκε κάλλιστα, φεῦ! τί νὰ πράξῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Θλίψιν ἀληθῶς ἐπροξένει ἡ κατάστασις τῆς νεανίδος. Πολλάκις ὁ κύριος Ρισόν ἀπεχωρίζετο ἀποτόμως τῆς θυγατρὸς του, φοβούμενος μήπως ἐκδηλώσῃ τὴν λύπην, τὴν ὅποιαν ἡ κατάστασις τῆς υἰείας τῆς Ἐμμελίνας τῷ ἐπροξένει καὶ ἀπεμακρύνετο, ὅπως ἀπομάξει τὰ δάκρυα, ἅτινα διέβρεχον τὰ βλέφαρά του.

Ἐν τούτοις, μετὰ ὀλιγοχρόνιον ἐν Νικαίᾳ διαμονήν, ἡ κατάστασις τῆς νεαρῆς κόρης καθίστατο ἀρκούντως εὐχάριστος. Ἀληθῶς εἶπεῖν, ἡ ἀσθενεία τῆς ἐξηκολούθει, ἀλλ' ἦτο ὀλιγώτερον λυπηρὰ.

Ἡ ἀθυμία, εἰς τὴν ὅποιαν εὕρισκετο βεβυθισμένη ἐν Παρισίοις, εἶχε σχεδὸν ἐξαφανισθῆ.

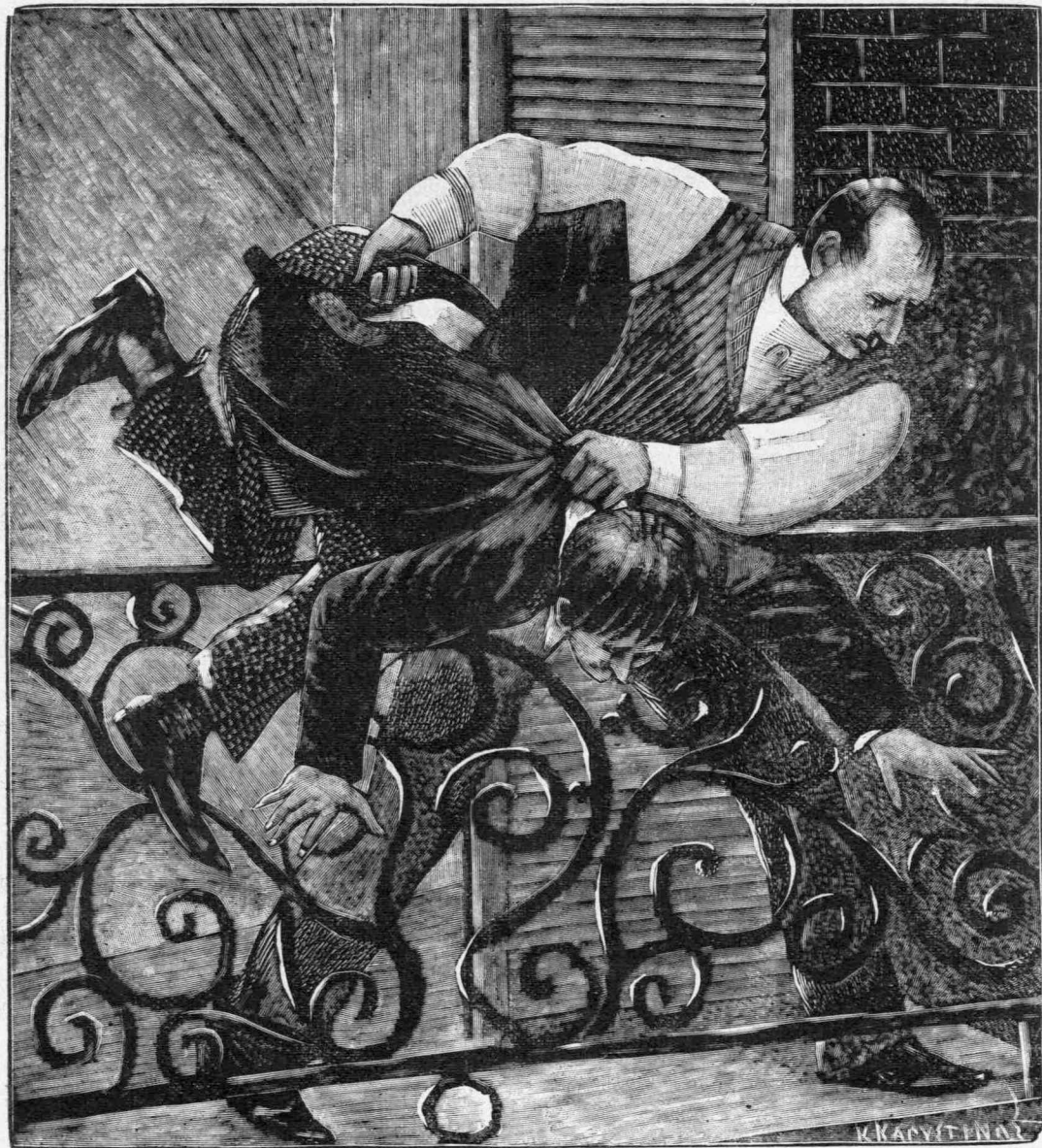
[Ἐπατα συνέχεια]

Π. Κ. ΣΑΛΤΑΜΠΑΣΗΣ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ

Διὰ προσπαθείας γίγαντος, ἀνύψωσε τὸν Βαλοῦς ὡς παιδίον ὑπεράνω τῶν κιγκλιωτῶν τοῦ ἐξώστου. (Σελ. 53).

Ὁ Ραπινῶ, ζαλισμένος, ἐπήδησεν ἐν τάχει ἀπὸ τοῦ παραθύρου.

Ὁ Βαλοῦς ἔπραξε μετ' οὐ πολὺ τὸ αὐτό, ἀλλ' ὄχι αὐτοπροαιρέτως.

Ἦκούετο θύρυβος ἀπὸ τὸν ἐξώστην τῆς νεάνιδος.

Οἱ σταυλίται προσέτρεχον ἐπὶ τῷ ἤχῳ τοῦ κωδωνίσκου.

Περιεστοίχουν ἤδη τὸν Ραπινῶ, κατακείμενον γαμὰι, διότι ἐν τῇ πτώσει συνέτριψε τὴν κνήμην του καὶ ἐξέβλαλλε θρηνώδεις στόνους.

— Λάβετε τὰς θέσεις σας, ἐκραξεν ἀγγλιστὶ ὁ Σάμ. εἰς τοὺς συντρόφους του.

Διὰ προσπαθείας γίγαντος, ἀνύψωσε τὸν Βαλοῦς ὡς παιδίον ὑπεράνω τῶν κιγκλιωτῶν τοῦ ἐξώστου.

Ὁ ἀδελφὸς τῆς Καισαρίνας συνεσπάτο ὡς σκώληξ.

Οἱ ἄλλοι εἶδον τὸν Σάμ κλίνοντα· ἐγαλάρωσε τοὺς βραχίονάς του καὶ ὁ Βαλοῦς μετεωρίσθη ἐν τῷ κενῷ καὶ κατέπεσε δύο βήματα μακρὰν τοῦ Ραπινῶ, ὃν μικροῦ δεῖν συνέτριβε.

Δὲν μετεκινήθη ἐκεῖθεν.

Ἦτο τὸ τέλος του.

Μόλις ἐξέβαλε ὕστατον στεναγμόν.

Τῷ εἶχε συντριβῆ ἡ σπονδυλικὴ στήλη.

Ὁ Σάμ ἀφῆκεν αὐτὸν εἰς τὴν φροντίδα τῶν κάτω ἀνθρώπων, ὡς καὶ τὸν σύντροφόν του, ἀνίστανον ν' ἀντιστῆ ἢ νὰ φύγῃ.

Τὸ λαμπρὸν τῶν δύο ἀλητῶν στάδιον ἐληξεν διὰ τὸν ἕνα καὶ ἐξέπεσε διὰ τὸν ἄλλον.

Ὁ Σάμ. ἔλεγε πρὸς τὴν νεάνίδα :

Ὁ πατήρ σας μ' ἐπεφόρτισε τὴν διαφύλαξίν σας. Σὰς ἐφύλαττον. Μόνον ὅτι δὲν ἤθελον νὰ σὰς φοβίζω. Κάθε νύκτα, ἤμην ἐκεῖ, πλησίον σας !

Ἐδείκνυε τὸ καλλυντήριον.

Ἐκλείσειε τὰ φύλλα τοῦ ἐξώστου ἵνα ἀποκρύψῃ τῶν ὀμμάτων τῆς νεαρᾶς του κυρίας τὴν θέσιν τοῦ νεκροῦ καὶ τοῦ τραυματίου.

— Δύνασθε νὰ κοιμηθῆτε τώρα, ὑπέλαθε, δὲν θὰ ἐπανέλθουν.

Τὴν ἐπαύριον, ἄμα τῇ χαρᾶν, δὲν ἔμενον πλέον ἔχνη τῶν νυκτερινῶν αὐτῶν συμβάντων.

Ὁ Βαλούς, ὁ δαμαστής τῶν ὀραίων, ἦτο εἰς τὸ Νεκροσκοπεῖον ὁ Ραπινῶ, εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, προσωρισμένος νὰ μεταβῆ ἐκεῖθεν, κατόπιν μακρᾶς νοσηλείας, εἰς τὸ ἐδῶλιον τοῦ κατηγορουμένου.

Τοιαύτη ἦτο ἡ εἰμαρμένη τοῦ Κόστωρος καὶ Πολυδεύκου.

Προσθέσωμεν ὅτι ἡ Καισαρίνα ἔμαθε τὴν ἀπώλειαν δι' ἣν ἐθλίβη μόνον, ὅτε ἐπανῆλθεν ἐκ Πυρηναίων, ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Ραπινῶ, αἰτοῦντος παρ' αὐτῆς συνδρομήν.

Ὀλίγος ἔγινε λόγος διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν Φιλλυρῶν.

Ἡ ἀστυνομία ἔχει μυρίας ἄλλας ὑποθέσεις, αἵτινες ἀπασχολοῦσι τὴν προσοχὴν τῆς πλείον τῶν τοιούτων.

Η'

Ὁ Πύργος τῆς ἀθλιότητος.

Ἄγονον καὶ ἀνιαρὸν μέρος ! Ἡ κατηφῆς μόνωσις μὲ τὸ ἄπειρον πρὸ αὐτῆς. Φωλεὰ ὀρνέων ἐπὶ ἐρήμου βράχου ! Πέραν, εἰς τὰς πρὸς τοῦ Πῶ πεδιάδας, ἐκεῖθεν τῶν ὀρέων, τῶν βράχων καὶ τῶν χαράδρων, χωρία καὶ πολίχναι, νοηλῶς ἀπλούμενα ὑπὸ τὸν ἥλιον. Μόνοι γείτονες τὰ σαρκοφάγα πτηνὰ τῶν ἐξ ἐλάτων δασῶν. Ὡς διαίτημα, οἶκημα καταρρέον, μὲ στέγην ἐξ ἀμόρφου ἀθροίσματος κεράμων καὶ τεμαχίων ξύλων δρυός.

Καὶ ἐν τούτοις ἐνέχουσι τι τὸ αὐθεντικόν, τὸ ἀγέρωχον, αὐτὰ τὰ ράκη, ὅμοιον πρὸς πολεμιστὴν ἀπόμαχον, μινύοντα ἐν τῇ χωρικῇ του περιβολῇ ἱμάτιόν τι τῆς στρατιωτικῆς του ἀμφιέσεως.

Πρὸ τοῦ παραθύρου τοῦ μέσου, ὑπάρχει οἰκίστημον ἐσκαλισμένον ἐν τῇ προμετωπίδι.

Ὡς τοποθεσία, ἔχει λαμπρὰς καὶ ἀπαραμίλλους ἀπόψεις.

Ὡς κτῆμα, ἑκατοντάδα ἐκταρίων βράχων, χεϊμάρρων, θάμνων.

Ἐδῶ κ' ἐκεῖ δένδρα γηραλέα ἐγείρουσι τοὺς τυλῶδεις των κορμούς.

Οὐδὲν χωρίον μέχρι μεγάλης ἀποστάσεως καλύβαι τινὲς μεμονωμέναι καὶ ἀφανεῖς.

Παντοῦ ἡ ἐρήμωσις καὶ ἡ σιγή.

Ἐἶνε τὸ Ριβᾶς.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ κόμησσα μετέβαινε μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς εἰς τὴν ὁδὸν Ἀγίου Αὐγουστίνου, περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς πρωίας, μικρόσωμος γυνὴ ξηρὰ καὶ τραχύδερμος, γραῖα τὴν ὄψιν, καὶ τοι μὴ εὔσα ἔτι τεσσαρακοντοῦτις, ἐσάρωνε μετὰ σπουδῆς εὐρεῖαν αἰθούσαν, ἧς τὸ ἐφθαρμένον δάπεδον εἶχεν ἀνάγκην γενικῆς ἀνασκευῆς.

Ἡ ξυλεία τῶν τοιχωμάτων μόλις συνεκρατέτο, ἔτοιμος ν' ἀνατραπῆ ἐκ τινος σφοδρᾶς θυέλλης.

Εἰς τὸν ὄροφον ἄπειροι ἀράχλαι ἐπλεκον τοὺς ἰστούς των ἀνεμόχλητοι.

Εὐρεῖα ἔστια προεῖχε μέχρι τοῦ ἐνὸς τρίτου τῆς αἰθούσης.

Ὁ θάλαμος αὐτός, ὁ πολυτελέστερος τοῦ διακτῆματος, μόνα ἐπιπλά εἶχε μεγάλην ἐφθαρμένην τράπεζαν καὶ δωδεκάδα καθισμάτων, ὧν τὰ ἡμίση ἦσαν ἐν καταστάσει ἀχρηστίας περὶπου.

Τεμάχιον καταπετάσματος ἐκρέματο ἔτι ἄνωθεν τῆς θύρας.

Ἦτο ἐλεεινόν, ἀλλὰ δύο φῶτα ἐφαιδρουν αὐτὰς τὰς ἀθλιότητας. Ὁ ἥλιος ὀραίας θερινῆς ἡμέρας ἀπ' ἐνός, ἐξ ἄλλου, ὀραία φλόξ ἀναδιδόμενη ἀπὸ τοῦ μαγειρείου, τοῦ μόνου κατοικουμένου μέρους τῆς οἰκίας.

Οἱ κάτοικοι του ἦσαν τρεῖς.

Ὁ Ζουὰν Πεδρῶ, ἡ γυνὴ του καὶ ὁ υἱός του, δωδεκαετῆς παιδίον μὴ γνωρίσαν τὸ σχολεῖον καὶ ἀγνοοῦν τὰ συμβαίνοντα δύο λεύγας πέραν τοῦ μέρους ἔνθα ἦτο κεκλεισμένον.

Ὁ Ζουὰν Πεδρῶ ἐπλησίαζε τὸ πεντηκοστόν.

Ἦτο οἰκέτος τοῦ Ἐστανιού.

Ὡς ἡ τοῦ φίλου, ἡ ζωὴ του εἶχε δύο φάσεις. Τὴν ἡμέραν ἦτο ὁ φύλαξ τοῦ Ριβᾶς. Τὴν νύκτα μετεσχηματίζετο εἰς λαθρέμπορον καὶ ἀπετέλει μέρος συμμορίας ἰσπανικῆς ἐν μέρει καὶ γαλλικῆς.

Ἡ γυνὴ ἐπεράτου τὸ ἔργον τῆς ὑπὸτε μέγας κύων, ἰσχνός ὡς αὐτὴ, κατὰξηρος καὶ μὲ τὸ τρίγωνμα μακρὸν ἦλθε καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰ φορέματά της μ' ἐνδείξεις χαρᾶς.

— Ἄ ! εἶπε, νὰ τὸ σκυλί, κοντὰ πρέπει νὰ ἦνε καὶ ὁ κύριος.

Πάραυτα σχεδὸν ὁ κρότος ὑποδημάτων ἠκούσθη ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ μαγειρείου, καὶ ἠχηρὰ φωνὴ ἠκούσθη λέγουσα :

— Τελείωσε ;

Ἡ γυνὴ ἀπήντησεν :

— Ἐτοιμα.

— Τότε νὰ στρώσωμε τὸ τραπέζι.

Ἦτο ὁ Πεδρῶ, ὅστις ἐπανήρχετο μὲ τὸν ἡμίονον πλήρη ἐφοδίων.

Ἐξῶθεν τοῦ ἐρειπίου, ἡ βραχίαια χλόη ἐσχημάτιζε φυσικὸν τάπητα, καὶ τὸ ὕδωρ ἔρρεε πανταχόθεν, ἀπὸ τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν βράχων, ἀπὸ τῆς κοιλάδος καὶ τοῦ ὄρους.

Πηγὴ τις ἐκρῶτε ὑπὸ τὰ παράθυρα τῆς αἰθούσης.

Ὁ Πεδρῶ ἔσυρεν ἀπὸ ἐνός τῶν καλαθίων μέγαν ἀριθμὸν φιαλῶν, ἅς ἤρχισε νὰ καθαρίζει ἐν τῇ πηγῇ· ἐξ ἄλλου τραπεζομάνδουλα, χειρόμακτρα, καὶ πᾶν τὸ χρειώδες δι' ἐκλεκτὸν δεῖπνον.

— Ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο τῶν Παρισίων, εἶπεν. Ὁ κύρ Λαυρέντιος μούδωκε ὅτι ἤθελα... Εἴμαστε φίλοι.

— Τί τοῦ ἔφερες ;

— Μιὰ ὀμελέττα καὶ ψητὰ. Θὰ τὸν εὐχαριστήσουν, εὐχὴ τοῦ Θεοῦ !

Ὁ Ζουὰν Πεδρῶ εἶχεν εὐάρεστον ὄψιν, λίαν νοήμονα καὶ ἐνεργητικὴν.

Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔστιλβον ἐν τῇ χαλκοχρόῳ του μορφῇ.

Ἦτο ὅλος νεῦρα.

— Στρώσ' τὸ τραπέζι, διέταξε.

— Πόσα πιάτα ;

— Πέντε : τρεῖς κύριοι καὶ δύο κυρίες.

— Πῶς σοῦ φαίνεται λοιπὸν Ζουὰν ; Δὲν σοῦ φαίνεται ἀσταεῖο νῆρχεται μὲ συνοδία ἀπὸ τόσο μακρῶς ; Οἱ δρόμοι δὲν εἶνε τόσο ἴσιοι !

— Δικὴ τους δουλειά. Ὁ κύριός μας δὲν εἶνε γιὰ μᾶς κακός. Ὅτι τοῦ κάμωμε, τοῦ ἀξίζει.

— Σοῦ φαίνεται πῶς ζῆ εὐτυχημένα κάτω ἐκεῖ, στὸ Παρίσι, Ζουὰν ;

— Δὲν μοῦ λείει τὰ δικά του, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πῶς τὴν περὶ χειρότερον ἀπὸ μᾶς, εὐχὴ τῆς Παναγίας ! Δὲν ἔφερ' ἀπὸ καὶ μεγάλα πράγματα εὐχὴ Θεοῦ ;

Ὁ Πεδρῶ ἐταπεινώσει τὴν φωνήν :

— Καὶ μοῦ φαίνεται, ἐπέρανε, πῶς ἐκεῖ τὸ λαθρεμπόριο εἶνε δυσκολώτερον ἀπ' ἐδῶ. Νὰ !

Ἡ τράπεζα ἐφωδίζετο.

Ἡ γυνὴ τὸν ἐθεώρει διὰ βλέμματος νηχαιστημένου.

— Μ' αὐτὰ ἐδῶ εἶνε ὀραία τώρα. Σωστός πύργος, αἶ, Ζουὰν.

— Ὅργη Κυρίου ! ὑπέλαβεν ὁ Ζουάν, ὅστις οὕτω ἐξεδήλου τὸν θαυμασμόν του.

Αἴφνης ὁ ἥλιος ἐκρύβη ἐπὶ τινα λεπτά.

Ὁ Πεδρὸς ἐξήλθεν εἰς τὸ παράθυρον.

— Χμ ; εἶπε, συσφίγγων τὰ χεῖλη του, θά 'χωμε μουσική βλέπω, σέ λίγο.

— Λές ;

— Αὐτὰ τὰ σύννεφα δὲν εἶνε καλὸ προμύνημα.

Ὁ ἥλιος ἀνεφάνη πάλιν.

Ὁ Πεδρὸς ἀφῆκε τὴν οἰκοκυρὰν νὰ ἐξακολουθῇ τὸ ἔργον της καὶ ἀπῆλθεν ἵνα κάμῃ γῦρον ἐκτός.

Ὡς εἰς τοῦ φίλου του Ἐστανιού, πρόβατα ἔθοσκον εἰς τὰς τραχείας κατωφερείας, τὰς ὅλως ἀποκρήμυνες.

— Καὶ ἡ γηραιὰ οἰκία μαύρη, ἡρειπωμένη, ἀνηγείρετο ὑπερηφάνως ἐπὶ τοῦ στενοῦ της ἐπιπέδου.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν, εἰς τι ἀπέναντι ὕψωμα, ὁ Πεδρὸς διέκρινε συνοδίαν ἀπὸ ἐξ ἀτόμων ἀποτελουμένην.

Ὁ Βωνοᾶζ, πυρέσσων, τεταραγμένος, ἀνήσυχος, εἶχε πέμψει τὸν θαλαμηπόλον του εἰς Παρισίους ἵνα μάθῃ τί συνέβαινε.

Ἦτο ὁ μόνος τῶν ὑπηρετῶν του, ἐφ' οὗ εἶχεν ἐμπιστοσύνην.

Ὁ Καμπεϋρόλ συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ ἰδικοῦ του.

Ὁ ἀξιότιμος Σαβίνος ἀπετέλει τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ κυρίου του.

Θά ἔλεγέ τις ὅτι ὀλίγας ἑκατοντάδας μέτρων ἀπέιχεν ἡ συνοδεία, ἀλλ' αἴφνης ἔκαμψε βράχον τινὰ καὶ ἐξηφανίσθη ἐντός ἀτραποῦ χαρασσομένης μεταξύ δύο λιθίνων τοίχων.

Ὁ Πεδρὸς ἐσκέφθη :

— Μισὴ ὥρα τὴν θέλου ἀκόμη, ὡς ποῦ νὰ φθάσουν ἐδῶ.

Ἔθηκε τὰ ὄψα πλησίον τῆς πυρᾶς.

Εἶτα προσέθηκε φιάλας τινὰς εἰς τὴν πηγὴν καὶ ἐσπόγγισε τὸ μέτωπον.

Τολύπαι νεφῶν ἠγείροντο πρὸς τὸ μέρος τῶν συνόρων, καθιστάμενοι βαθμηδὸν πυκνότεροι.

— Τὸ πρᾶγμα χειροτερενεῖ, ψιθύρισε ὁ ἀνὴρ.

Ἡ συνοδεία ἔφθασε τέλος πλησίον τῆς ἀθλίης ἰδιοκτησίας ἀναβαίνουσα πρὸς τὸ ἐπίπεδον τοῦ Ριβᾶς.

Οἱ ἵπποι καὶ οἱ ἡμίονοι ἐξηφανίζοντο ἀλληλοδιαδόχως καὶ ἀνεφαίνοντο μεταξύ τῶν ἐλάτων.

Τέλος κεφαλὴ ἵππου ἐπεφάνη πρὸ τοῦ ἐπιπέδου, εἶτα ἄλλη καὶ ἡ συνοδεία ὅλη εὐρέθη τέλος πρὸ τῆς οἰκίας.

Τότε ἠκούσθησαν ἐπευφημιαὶ χαρᾶς μεμιγμέναι μετὰ τινων στεναγμῶν.

— Αὐτὸς εἶνε ὁ πύργος σας, Ριβᾶ ; ἠρώτησεν ὁ Βωνοᾶζ τὸν βαρῶνον.

— Ἀκριβῶς αὐτός.

— Τὰ συγχαρητήριά μου !

— Εὐχαριστῶ !

— Ἐὰν ἐστρώναμεν ἐξω !...

— Διατί ;

— Ὑπάρχει φόβος μὴ πέσῃ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας...

Εἰς τὸ σκῶμμα αὐτὸ ὁ Ριβᾶς ἀπήντησε ψυχρῶς :

— Θά ζήσῃ πλειότερον ἀπὸ σας ἴσως !

— Εἶνε ἀξιοθαύμαστος, ἐβεβαίωσεν ἡ Καισαρίνα, ἴσως ἵνα κεντήσῃ τὸν ἀρχαῖόν της ἐραστήν.

Ταυτοχρόνως, ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Ριβᾶς ὅστις τὴν ἐβοήθησε νὰ καταβῇ τοῦ ἵππου της.

— Ἐκεῖ ἐγεννήθητε ; τὸν ἠρώτησεν.

— Ἐκεῖ, Ὁ πατὴρ μου ἐκεῖ ἀπέθανεν. Εἶχε μικρὰν οἰκίαν εἰς Τάρβην, ἀλλ' ἦτο ἀγριὸς καὶ ἠρέσκετο ἐδῶ. Ἐκτοτε, ἀπὸ εἰκοσαετίας, τῶρα μὲν ἐπανάρχομαι.

Ἡ Καισαρίνα ἔριψεν ἐπὶ τοῦ βαρῶνου βλέμμα ἐνέχον συμπάθειάν τινα καὶ ἐνδιαφέρον.

Ὁ κόμης Βωνοᾶζ παρενέβη.

— Θαυμάζετε τὸ μέρος, Καισαρίνα ; εἶπε,

— Μοὶ ἤρσκει νὰ ἔζω ἐδῶ μετ' ἐκείνου, ὃν θά ἠγάπων.

— Βρρ ! ἐπεφώνησεν ὁ Καμπεϋρόλ, μοῦ φέρετε φρικιάσεις. Ὁ δρόμος μόνον μ' ἔκκαμεν ἡμιθανῆ ! Τί ἐκστρατεία, ἀστραπαί !

— Δὲν ἀγαπᾶτε τὴν φύσιν, ἰατρεί ; παρατήρησεν ἡ ὠραία νέα.

— Τὴν ἀγαπῶ εἰς Παρισίους ὅπου τὴν ἀπολαύει τις δίχως κόπους μὲ τὸ ἀμάξι. Δὲν πεινάτε, σεῖς, Καισαρίνα ;

— Ἀλλὰ βέβαια !

— Ἐγὼ πεινῶ ὡς λύκος.

Ἐκάλεσε τὸν ὑπηρετὴν του :

— Σαβίνε, πλησίασε, κουτεντέ ! Δός μου τὸν βραχίονα καὶ βοήθησον τὸν καλόν σου κύριον νὰ καταβῇ εἰς τὴν σκιάν. Θά μᾶς ὑπηρετῆς εἰς τὸ πρόγευμα.

Ὁ κόμης δὲν ἄφινε τὴν Καισαρίναν.

— Τὴν ἀπάντησιν ; ἰκέτευσεν.

— Ἡ ἡμέρα εἶνε μεγάλη.

— Θά μοὶ τὴν δώσητε τοὐλάχιστον ;

— Ἐν μόνον σας ἀπαντῶ : Ναί.

Ὁ Βωνοᾶζ ἠδύνατο ὁμολογουμένως νὰ ἐλπίζῃ.

Ἡ νεανίς ἀπὸ τῆς ρήξεώς των δὲν τῷ εἶχε δεῖξει τρόπον τοσοῦτω ἐνθαρρυντικόν.

Ἄλλ' αἱ γυναῖκες εἶνε ἀπατηλαί !

— Τὸ πρόγευμα ὑπῆρξε σχεδὸν φαιδρόν.

Ἡ ἀτελεύτητος καὶ ἐπιμοχθος πορεία ἐξήγειρε τὰς ὀρέξεις ὄλων.

Ἐξ ἄλλου, ὁ Καμπεϋρόλ, οὐδέποτε εἶχεν ἐπιδειξίει ὁμοίαν εὐθυμίαν.

Θά ἐφαίδρυνε συμπόσιον ὑποχονδριακῶν.

Προῦκάλει τὰ μειδιάματα καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν χειλέων τῆς συνοδοῦ τῆς Καισαρίνας, ἧς τὰ κοπιώδη χαρακτηριστικὰ ἔφερον τὴν θλίψιν τῶν ἀβεβαίων περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν νεανίδων καὶ αἰτινες εἶνε καταδικασμένοι εἰς ἐργασίαν ἧς δὲν βλέπουσι τὸ πέρας.

Πέντε λεπτά μετὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ προγεύματος, ὁ Βωνοᾶζ ἦτο ὁ μόνος ἄθυμος ἐξ ὄλων.

Ὁ Ριβᾶς ἠλόγει εἰτῶς τὸ ταξείδιον.

Ἐν πρώτοις, ἐκέρδιζεν ὥραϊον ποσόν. Ἐπειτα, ἠλπιζε νὰ εἶθε χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἐξ εἰκοσι χιλιάδων εἰσοδήματος τῆς Καισαρίνας καὶ ἐπ' αὐτῆς.

Εὐάρεστοι ἀπόψεις !

Ὁ Βωνοᾶζ ἠννόει τὸ παίγνιον τοῦ Βεαρναίου παρὰ τῆ ἀρχαία του ἐρωμένη καὶ τὸ πρᾶγμα τὸν ἠρέθιζε.

Διό, μεθ' ὅλην τὴν πορείαν μὲν εἴψαυε τὰ ἐδέσματα καὶ τὸν εἶνον.

Ὁ Καμπεϋρόλ, ἐξ ἐναντίας, ἐχαίρετο δι' αὐτά.

— Ἐξαίρετοι οἶνοι, ὄργη τοῦ πειρασμοῦ !

Ἐπληττεν ἀναλογιζόμενος ὅτι θά μετέβαινον εἰς Κωτερέ ! Τετράωρος πορεία καὶ μεγάλα πιθανότητες νὰ παρεπλανῶντο ἐν τῇ πορείᾳ των.

Ὁ Ριβᾶς τὸν καθυσόχασεν.

— Ἐλησημονήσατε ὅτι ἐγγυῶμαι ἐγὼ διὰ σας ταγματάρχα ; Ἐγὼ θά σας ἦμαι ὁ ὁδηγός.

Τὸ συμπόσιον παρετέθη.

Ὁ Βωνοᾶζ, παρὰ τὴν Καισαρίναν, ἔδακνε τὰ χεῖλη ἐξ ἀνυπομονησίας. Ὁ ἀπρόοπτος ἀντίπαλος, ὁ Ριβᾶς, συνέτεινεν εἰς ἀναζωογόνησιν τοῦ ἀρχαίου του πάθους.

Ἐκ διαλειμμάτων ὑπέβαλλεν εἰς τὸ οὖς τῆς Καισαρίνας παράκλησιν τινα ἐνθερμον.

Ἐκείνη μόνη θά τῷ ἐπέφερε τὴν λήθην εἰς τὰς τελευταίας του συγκινήσεις.

Τὸν ἤκουε, δὲν παρεδίδετο, ἐτήρει τὸ μειδιάμα τῆς, ἀλλ' αἰνιγματώδες.

Ἦσαν εἰς τὸ καφφενεῖον ὅτε μεμακρυσμένη τις βροντὴ, ὑπόκωφος ἔτι, προσέβλεπε τὸ οὖς τοῦ Ριβᾶ.

— Διάβολε ! εἶπεν, ἰδοὺ τί θά μᾶς ἀργοπορήσῃ.

Ἐκάλεσε :

— Ζουάν !

— Κύριε !

— Ἦκουσας ;

— Ναί.

— Ἦτο βροντή ;

— Ἀκέρηα, εὐχή Θεοῦ... Ἀπ' τ' ἄλλο μέρος τοῦ ἀνοίγματος Ρολλάνδου.

Τὸ ἀνοίγμα τοῦ Ρολλάνδου εἶνε σχισμὴ ἑκατοντάδος μέτρων ὕψους κεχραγμένη ἐπὶ τοῦ βράχου, παρὰ τὰ ὄρια τῆς Ἰσπανίας, πρὸς τὸ μέρος ἔνθα ὁ Καρλομαγνος ἐφρονεῖτο παρὰ τῶν Σαρακηνῶν.

— Μήπως θὰ μᾶς φθάσῃ αὐτὴ ἡ καταγιγίς ; ἠρώτησεν ὁ Ριβᾶς.

— Πολὺ τὸ φοβοῦμαι.

— Εἰς πόσῃν ὥρῃν θὰ τὴν ἔχωμεν ;

— Σὲ μιὰ ὥρᾳ.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ Ριβᾶς.

Καί, ἀποτεινόμενος πρὸς τὰς γυναῖκας :

— Δὲν εἶδετέ ποτε καταγιγίδα εἰς τὰ Πυρηναιῖα ;

— Οὐδέποτε.

— Εἶνε εὐμορφος μουσική.

— Αὐτὸ μόνον βλέπω καθαρά, ἐγγύλλισεν ὁ Καμπευρόλ, ὅτι εἴμεθα δεσμοῦται εἰς τὸ ἐρείπιόν σας, δαίμονα !

— Ἦσυλάσατε, ἰατρεῖ.

— Εἶσθε εἰς τὸ στοιχειῶν σας. Ἐγὼ θὰ εἶδα ἑκατὸν ταλῆρα διὰ τὴν ἡμῶν δέκα ὥρας μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, εἰς τὸ Κωπερέ, καὶ ν' ἀνεπαυόμην εἰς μίαν καλὴν κλίνην. Εἶμαι συντετριμμένος, εἰς ὅ,τι ἔχω ἱερόν.

Ἡ καταγιγίς τῶντι προσήγγιζεν ἐν τάχει.

Οὐδὲ πνοὴ ἀέρος. Αἱ ἔλατοι ἦσαν ἐν ἀκίνησίᾳ. Τὸ ἀναπαυόμενον ποιμνιον ἔστρεφε πρὸς μεσημβριαν τὰς κεφαλὰς ἀνησυχῶς.

Τὰ ὄρια δὲν ἀπέχον πολὺ.

Ὁ Ριβᾶς ἔστρεφε τὸν μύστακα, ρίπτων κρυφίως πρὸς τὸν Καμπευρόλ βλέμματα ἀνθρώπου εὐχαριστημένου.

Ἡ καταγιγίς αὐτῆ, ἡ ἀναβάλλουσα τὴν πορείαν, ἐξυπηρέτει τὰ σχέδιά του.

Ὁ ταγματάρχης ἐπίσης ἐφαίνετο ἠδύχαριστημένος.

Διαβολικὴ κακεντρέχεια ἀπετυποῦτο ἐπὶ τῆς στρογγύλης του μορφῆς.

Τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν, συμφώνως πρὸς τοῦ Ζουάν τὴν πρόβρῃσιν, νέφος βαρὺ ἠπλοῦτο ἀνωθεν τῆς στέγης τοῦ Ριβᾶς.

Εἶτα ἀπὸ τοῦ νέφους τούτου ὁ κεραυνὸς ἐξεροήγηυτο στρηγνῆς καὶ ἀπαισίως, ἑκατοντάκις ἐπαναλαμβανόμενος ὑπὸ μυρίων ἀπηχίσεων τῶν ὀρέων καὶ τυφλῶν τὴν ὄρασιν.

Εἶτα ἡ βροχὴ κατέπεσε κατὰ χειμάρρους.

Ἀδύνατον νὰ ἐξήρχετό τις τοῦ ἐρείπιου, τὸ ὅποιον ἐσεῖετο ἐπὶ τῶν γηραιῶν του θεμελίων.

Τέλος ἡ καταγιγίς ἀπεμακρύνθη, καταβαίνουσα βραδέως πρὸς τὰ πεδία τῆς Βεάρνης, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς δὲν ἀνέλαβε τὴν γαλήνην του, σκοτεινὸς καὶ καλυπτόμενος ὑπὸ ἀγρόου νεφέλης.

Ἐπρεπε ν' ἀπεφάσιζον ἐν τούτοις περὶ ἀποχωρήσεως.

Δύο ἔτι ὥραι ἡμέρας τοῖς ἀπέμενον, ὅτε ἦσαν εἰς θέσιν ν' ἀναλάβωσι τὴν πορείαν των.

Συνέλαβον θαρραλέως τὴν ἀπόφασίν των.

Ἡ συνοδεία διεργανώθη.

Ὁ Ριβᾶς ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς ἵνα τοὺς ὀδηγῇ.

Ὁ Βωνοᾶζ, κομψὸς ἵππεύς, ἔχων ἓνα τῶν μικροσώμων καὶ ρωμαλέων ὀρειῶν ἐκείνων ἵππων, οὓς εἰ περιηγηταὶ καλλίστα γνωρίζουσιν, ἴστατο παρὰ τὴν Καισαριναν, καθημένην ἐπὶ ἡμίονου ἐνῶ ὁ Καμπευρόλ, ἐστημένος ὡς γέρον Σιληνός, ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου του, ἔβαινε παρὰ τὸν πιστόν του Σαβίνον, ἔτοιμον ἵνα τὸν συνεκράτει ἐν περιπτώσει ἀπευκαταίου.

Θ'

Ἐντὸς τῶν ὀρέων.

Ἡ συνοδεία μᾶς ἔβαινε πεπονημένη.

Δὲν κατέφθασε μὲν ἡ νύξ ἔτι τὸν Βωνοᾶζ καὶ τοὺς συντρόφους του, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον ἡ ζωογόνος αὐγὴ, ἡ ἐλπίς ἡμέρας τέρψεων καὶ συγκινήσεων ὑπὸ κυανοῦ οὐρανό.

Ἡ βροχὴ εἶχεν εὐρύνει τὰ κοιτώματα, ἅτινα ἔπρεπε νὰ ὑπερεπήδων ὁσάκις δὲν ἦσαν ἀδιάβατα.

Ἡ ἡμίγλη ἐκάλυπτε τὸν ὀρίζοντα καὶ ἀπέκρυπτε τὴν θέαν τῶν ἀντικειμένων.

Ἐντὸς δάσους συμβαίνει τὸ φαινόμενον ὅτι πολλάκις παραπλανῶνται καὶ οἱ καλλίστα γνωρίζοντες αὐτό.

Μετὰ δίωρον πορείαν, ἀφοῦ πολυαριθμούς διέβησαν χαράδρας καὶ δάση ἐξ ἐλάτων, ὁ Ριβᾶς ἐδέησε νὰ ὁμολογήσῃ τὰς ἀνησυχίας του, ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς.

Ἦγνῶει πλέον ποῖαν διεύθυνσιν νὰ λάβῃ.

Καὶ ἡ νύξ ἔπιπτε !

Πανταχόθεν τῆς συνοδείας ἐξετείνετο ἡ ἔρημος, ἡ αἰωνία μονοτονία τῶν ἀκατοικητῶν αὐτῶν μερῶν.

Καὶ οὔτε οἰκία, οὔτε καλύβη, οὔτε σταθμός τις οἰοσθήποτε, ἔνθα νὰ εὐρωσιν ἄσυλον.

— Ποῦ εἴμεθα ; ἠρώτησε τραχέως ὁ Καμπευρόλ.

Ὁ βαρῶνος ἔκαμε κίνημα ἀποθεαρρημένον.

— Μὰ τὴν πίστιν μου ! ὠμολόγησεν, ἀδυνατῶ νὰ σᾶς τὸ εἶπω. Μὲ τοιαύτην ἡμίγλην, ὁ διαβόλος θὰ τὰ ἔχανεν.

Ὁ ταγματάρχης ἐξέβαλε γρυλλισμόν.

— Βρονταῖς τοῦ διαβόλου !

Ἀλλὰ ταυτοχρόνως οἱ δύο σύντροφοί του ἀντήλλαξαν βλέμμα ἐμφαντικόν.

Τὸ τέχνασμα ἐπαίχθη.

— Εἶνε καὶ ἰδικόν σου σφάλμα, ὑπέλαθεν ὁ Καμπευρόλ, ἐωσφόρε ! Ἄν ἀναγκαθῶμεν νὰ περάσωμεν τὴν νύκτα ἐν υπαίθρῳ αὐτὸ δὲν μὲ τέρπει ποσῶς !

Ὁ Ριβᾶς διέταξεν :

— Ἄλτ !

Οἱ ἵπποι καὶ οἱ ἡμίονοι ἐσταμάτησαν.

Ὁ Βωνοᾶζ, διακόψας τὴν διανδιάλεξιν μετὰ τῆς Καισαρινῆς, ἠρώτησε ποῦ εὕρισκοντο.

Ὁ ταγματάρχης Καμπευρόλ ἐγγύλλισε :

— Παρεπλανήθημεν ! Καὶ δὲν εἶνε διόλου φαιδρὸν, χίλια κανόνια !

— Μπα ! εἶπεν ὁ Βωνοᾶζ ἀδιάφορος πρὸς αὐτὰ τὰ ὀδοιπορικὰ ἐπεισόδια, θὰ ἐπανεύρωμεν τὸν ὄρομον.

— Τοῦτο νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ! Κανὲν ξενοδοχεῖον εἰς αὐτὸν τὸν διαβολότοπον ! Οὔτε καλύβη ποιμένος !

Ὁ Ριβᾶς ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς :

— Ἀκούσατε, εἶπεν.

Ἦκούετο εἰς τινα ἀπόστασιν ἐντὸς χαράδρας, ὁ κρότος πεταλῶν ἵππου ἐπὶ τῶν χαλίκων.

— Ἐρχεται τις, ὑπέλαθεν.

Ἀλλ' ἐν τῇ σκιᾷ δὲν διεκρίνετο ἔτι ὁ ἀγνωστος ὀδοιπόρος. Μετ' οὐ πολὺ τὸ σχῆμά του διεγράφη πρὸ αὐτῶν.

Ἦτο ὀρεινός, φέρων σκούφον βεαρναῖον καὶ ὀδεύων ἐπὶ μικροῦ ἵππου ἰσχυροῦ, ὅστις ἐχρημάτισεν ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ἄλλων.

Ἔστη παρὰ τὸν ταγματάρχην.

— Ποῦ πορευόμεθα, καλέ μου ; ἠρώτησεν ὁ Καμπευρόλ.

— Δὲν τὸ γνωρίζετε ;

— Ὅχι, ἂν μᾶς τὸ ἐπληροφῆρες μεγάλην ἐκδούλευσιν θὰ μᾶς παρείχες, πειρασμέ !

— Εὐέλκον εἶνε.

— Εἶσαι ἄνθρωπος τοῦ τόπου ;

— Ἀπάνω κάτω... ὁ Ἐστανιού, ὁ τσαπάνος... ὀδηγὸς ὅποτε δὲν ἔχω δουλειά.

— Ὁ Ἐστανιού! ἀνέκραξεν ὁ βαρῶνος. Εὐτυχῆς σύμ-
πτωσις!

— Ὁ κύριος δὲ Ριβᾶς;

— Αἶ! ναί.

— Τοῦ λόγου σας χάνετε τὰ κατατόπια;

— Μὲ αὐτὸν τὸν καιρὸν ὅλα γίνονται.

— Εἴστε καλὰ ἀπὸ ὑγεία;

— Ὡς βλέπετε. Δύνασαι νὰ μᾶς ἐπαναφέρῃς εἰς τὸν δρό-
μον μας;

— Μετὰ χαρᾶς.

— Ὁδηγός! ἔκραξεν ὁ Καμπεϋρόλ περιχαρῆς· εὐμορφον
εὐρημα, πειρασμέ! εὐχὴ Θεοῦ! εὐχὴ κυρίου! ὀργὴ κυρίου!

Ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του ἐπεφώνει ὡς βαρῶνος.

— Θὰ πληρωθῆς, καλὲ ἀνθρώπακο μου, προσέθηκε.

— Δὲν θὰ κάμω τὸν περήφανο. Ἡ ζωὴ ἔχει ἀνάγκαις.

Ἄλλὰ πρῶτο καὶ κύριο, ποῦ μὲ πάτε!

— Εἰς τὸ Κωτερέ, εἶπεν ὁ Ριβᾶς.

— Βγάλτε το ἀπ' τὸ νοῦ σας.

— Ἄλλὰ θὰ ὑπάγωμεν.

— Ὅλη τὴ νύχτα νὰ περπατῆτε, δὲν θὰ φθάσετε ἐκεῖ
μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου.

— Τί περιπέτειαι! ἐστῆναξεν ὁ ταγματάρχης.

— Εἶνε μακρότερον ἀπὸ ἐξῆ λεύγας.

— Δηλαδή δεκαπέντε μὲ τὰ προσκόμματα τοῦ δρόμου
καὶ τὰς περιστροφάς.

— Ἀπάνω κάτω.

— Τί θ' ἀπογίνωμεν;

Ὁ Ἐστανιού ἐξῆσε τὸ κρανίον του.

— Ἐ, τ' ὄντις! κακὴ ἡ θέσις σας.

— Δὲν ὑπάρχει πανδοχεῖον εἰς τὰ πέριξ;

— Χάνι θέλετε νὰ πῆτε! Κ' ἐδῶ κοντά! Ἀστετεύετε!
Τί γυροῦει ἐδῶ πέρα!

Ὁ Καμπεϋρόλ ἀποτεθαρρημένος, ἐξέβαλεν ἀληθῆ στε-
ναγμόν.

— Ἴδού ἡμεῖς 'ς εὐμορφα στρώματα, εἶπεν. Ἄ! ταξείδια,
ἡ ἐξοχή, αἱ Ἄλπεις, τὰ Πυρηναια, δυστυχία μας!

Ὁ Ἐστανιού ἐσκέπτετο.

— Τὸ μέρος, τὸ πιὸ κοντινόν, εἶπεν, εἶνε πάλι ἡ Πένα, ὁ
Γολγοθᾶς. Ἐκεῖ πηγαίνω.

— Τί μέρος εἶνε αὐτό; ἠρώτησαν ἐκ διαφόρων μερῶν.

— Κακοῦ οἰωνοῦ ὄνομα!

— Δὲν λέγω ὅχι, προσέθηκεν ὁ Ἐστανιού, ἀλλὰ θὰ βρῆτε
ἐκεῖ μίαν ποζάδα νὰ περᾶτε τὴ νύχτα σας.

— Ξενοδοχεῖον θέλεις νὰ εἰπῆς, ὠρύχθη ὁ Καμπεϋρόλ, οὐ-
τινος ἢ δυσθυμίας ἐπετείνετο.

— Στὴν Ἰσπανία τὸ λένε ποζάδα.

— Ἄλλὰ εὐρισκόμεθα ἐντὸς τῆς Γαλλίας!

— Ἡ Πένα εἶνε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῶν συνόρων, στὴν
Ἰσπανία, ἐξοχώτατε.

Ὁ ταγματάρχης ἐγρύλλισε ψιθυρισμούς τινας, ἐν οἷς διέ-
κρινέ τις μόνον τὰς συνήθεις του ὕθρεις καὶ ἡ συνοδεία ἀνέ-
λαβε τὴν πορείαν της.

Ὁ Ἐστανιού καὶ ὁ Ριβᾶς προεπορεύοντο.

Ὁ Ριβᾶς ἔμενε λίαν φλεγματικός. Ὁ Βωνοᾶζ, ὃν μόνη ἡ
Καισαρίνα ἀπησχόλει, ἤρχισε τῶρα πάλιν νὰ σκέπτεται ὅτι
οὐδὲν ἀπὸ τινος τῷ ἔβαινε κατ' εὐχὴν.

Ἄναμφιβόλως, αὐτὴ ἡ ἀποπλάησις, κατόπιν διασκεδά-
σεως τὸν ἐψύχραινεν.

Ἐφ' ὅσον ἡ σκοτία τῆς νυκτὸς ἐπετείνετο, αἱ ἰδέαι του
ἐπὶ μᾶλλον καθίσταντο ζοφεραί.

Ἡ Καισαρίνα δὲν ὠμίλει πλέον. Ἐμερίμνα μόνον διὰ τὴν
σύντροφόν της, ἣν πειθήνιος ἡμίονος ἔφερεν ἐπὶ τῆς ράχεώς
της.

Ὁ Καμπεϋρόλ μόνος ἐτάρασε κατὰ στιγμὰς τὴν σιγὴν
τῆς μικρᾶς συνοδείας.

— Περιφήμιοι ἐντυπώσεις ταξιδίου διὰ συγγραφὴν, δαι-

μονα! Πέντε ἕως ἑξ ὥρῶν νυκτοπορεία διὰ ν' ἀπολήξωμεν εἰς
μίαν φωλεάν. Σαβίνε, ἀφανίσθηκα... Μὴ μὲ ἀφίνης, κουτεντέ
μου! Πῶς ἤθελον νὰ ἤμαι εἰς τὸ κρεβάτι μου τῆς ὁδοῦ Μον-
ταινίου. Δίκαε Θεέ!

Περὶ τὰς ἑνδεκα ἡ συνοδεία εὐρίσκειτο εἰς κυκλοτερές τι ἐπί-
πεδον, ἐσακμμένον ἐν εἰδει λεκάνης, περὶ τὴν ὁποίαν ἐγεί-
ρονται παντὸς σχήματος βράχοι ὀδοντωτοί.

Πανταχόθεν καταρράχεται ἐπιπτον, σχηματίζοντες εἰδὸς τι
ἀναθραζούσης λίμνης ἐν τῷ βάθει αὐτοῦ τοῦ λεκανοπεδίου,
ἔθθα μαῦροι τινὲς ἔλατοι ἔκλινον τοὺς κορμούς των.

— Εἶνε τὸ ἵπποδρόμιο τῆς Τρουμουζῆς, εἶπεν ὁ Ἐστανιού.
Ἵπομονή! Φθάνουμε.

Προσέθηκε:

— Πίσω μας εἶνε ἡ Γαλλία, ἐμπρὸς μας ἡ Ἰσπανία.

Τὸ μέρος εἶνε ζοφερόν.

Ὁ ἵππος τοῦ ὀδηγοῦ, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς συνοδείας,
ἠφανίσθη εἰς θαλάσσιον ἀτραπῶν, μεταξὺ τεραστῆως ὑψηλῶν
βράχων, ἐν μέσῳ τοῦ κρότου τῶν ρευστῶν ὑδάτων καὶ μετὰ
ἡμίσειαν ὥραν, εὐρέθη παρὰ τοὺς πρόποδας ὄρους δασώδους
καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου ἀνοικτοῦ μέρους.

Δύο κτίρια, τὸ ἐν λίαν μικρὸν καὶ τὸ ἄλλο τετράγωνον,
βαρὺ, οὐτινος ἡ θεὰ ἐμβάλλει εἰς ἀνησυχίαν, ἐγείρονται ἐν
μέσῳ γυμνῆς ἐκτάσεως.

Ὁ Ἐστανιού εἶπε λέξεις τινας εἰς τὸ οὖς τοῦ Ριβᾶς, ὅστις
ἔμενε μετὰ τῶν συντρόφων του ἐν ὑπαίθρῳ, ἐνῶ ὁ ποιμὴν
προὐχώρησε πρὸς τὴν τετράγωνον οἰκίαν μόνος. Κῦνες ἐπὶ τῇ
προσεγγίσει του ἐπειράθησαν νὰ ὑλακτῆσωσιν, ἀλλὰ δὲν μετε-
κινήθησαν τῆς θέσεώς των.

Ὁ ποιμὴν ἔκρουσε κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα τὴν θύραν καὶ
ταῦτοχρόνως ὁ ἵππος του ἐχρημάτισεν, ὡς εἰ εὐρισκόμενος εἰς
οἰκίαν τόνου.

Ἡ θύρα ἠμικινήθη καὶ ἀνὴρ τις ἐπεφάνη εἰς τὸ κατώ-
φλιον.

— Σὺ εἶσαι; εἶπε πρὸς τὸν Ἐστανιού.

— Ἐγώ, Ζοσέ, μὲ ταξειδιώτας.

Συνδιελέχθησαν ἐπὶ τινας στιγμὰς ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

Ὁ ὑπὸ τοῦ ποιμῆνος ἀποκληθεὶς Ζοσὲς εἶπε:

— Καλὰ! ἄς ἔμβουν!

Ταῦτοχρόνως ἐσύριξεν ἐλαφρῶς.

Δύο θεράποντες ἐξῆλθον τοῦ μικροῦ κτιρίου καὶ ἦλθον πρὸς
αὐτόν.

— Πάραυτα τὰ ἄλογα τῶν ταξειδιωτῶν, διέταξεν.

Ἡ κατάθασις ἐτελεῖτο μετὰ δυσκολίας.

Ὁ Καμπεϋρόλ ἐμεμφιμοίρει ὡς ἀσθενὴς ὑφιστάμενος ἐγ-
χείρησιν.

Ἡ μικρὰ ξανθὴ ὑπνωττεν, ἐξαντλημένη ἐκ τοῦ κόπου.

Ἡ Καισαρίνα μόνη πάντοτε ἠγρύπνει.

Ὁ Ριβᾶς τὴν ἔλαβεν εἰς τοὺς βραχίονάς του καὶ ἴσως
τὴν ἐθλίψεν ὀλίγον ζηηρότερον ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἀλλ' ἐν-
δεχόμενον, μεθ' ὅλον τὸ πρόσωπον ὅπερ ὑπεδέετο, νὰ μὴ ἐ-
λησμονεῖ τὴν μετ' ἐκείνης συνδιάλεξίν του.

Ὁ Βωνοᾶζ ἦτο ἐκτὸς τοῦ κύκλου του, δυσηρεστημένος.

Ἡ νυκτερινὴ πορεία καὶ ἡ θεὰ τῆς οἰκίας τὸν ἐξουθένι-
ζον, τῷ ἐνέσπειρον παγερόν τι ψύχος.

Τὸ κτίριον ἦτο διώροφον καὶ πένθιμον τὴν θεάν.

Ἡ ταπεινὴ του θύρα ὠμοιάζε πρὸς τὴν θύραν φυλακῆς.

Ὁ ξενοδόχος ἴστατο παρ' αὐτήν.

Οἱ σύντροφοι τοῦ κόμητος εἰσῆλθον.

Ὁ Βωνοᾶζ εἰσῆλθε τελευταίος ὅλων.

Ὁ ξενοδόχος ἐπανέκλεισε τὴν θύραν καὶ ἡ αὐτὴ ἐβυθίσθη
πάλιν ἐν τῇ σκοτίᾳ.

Δύο μεγάλοι κῦνες ἦσαν ἐξηπλωμένοι δίκην σφιγγῶν ὀλίγα
βήματα πέραν τοῦ κτιρίου.

I

Ἄντιμέτωποι.

Ἦτο περίπου μεσονύκτιον.

Καίτοι ἡ ὥρα ἦτο προκεχωρημένη, αἱ ταπειναὶ αἴθουσαι τῆς ποζάτας ἦσαν κατελημμένοι ὑπὸ πολυαριθμοῦ ομάδος, ἧς ἡ θεὰ δὲν ἦτο ἐνθαρρυντικὴ.

Ἰπὸ τὴν λάμψιν τῶν κηρίων, δωδεκάς ἀνθρώπων ἐκάθηντο περὶ μικρὰς τραπέζας καὶ ἐκάπνιζον ἢ ἐπαίζον χαρτίαι.

Βραχίαι καραβίαι ἐκρέμαντο εἰς τοὺς τοίχους, καὶ ἐν τοῦτοις οἱ πελάται ἐφαίνοντο χωρικοὶ ναυαραῖοι ἢ βράσκοι καὶ οὐδόλως στρατιῶται.

Μαῦρά τινα ἐγχειρίδια ἔκειντο ἐπὶ τῶν τραπέζων.

Πυκνὸς καπνὸς μεμιγμένος μετ' ὀσμῆς θηραμάτων καὶ λίπους ἐπλήρου τὴν ἀτμόσφαιραν.

Ὁ Βωνοῶζ δὲν ὑπέφερον, ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τὰ πάντα ἐπιβάλλει. Δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέρος ἵνα κατέλυσεν.

Προσποιεῖται λοιπὸν εὐμενὲς ὕφος καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὸν Καμπεύρολ, ὅστις ἐξήταζε περιέργως τὴν μορφήν τοῦ ξενοδόχου καὶ τῶν συντρόφων του.

Οἱ ἄνδρες ἦσαν νέοι, εὐρωστοί, ἐνδεδυμένοι τὸ μακρὸν ἱμάτιον καὶ τὸν σκούφον τοῦ ὀρεινοῦ Ναυαραίου, μὲ χρωματιστὰς ζώνας.

Δύο ἢ τρεῖς θεράπαινοι μὲ φορέματα βραχέα, ποικιλοστικτα, μικραὶ, ζωηραὶ καὶ μελαγχροιναὶ, μὲ καλύμματα ἐπὶ κεφαλῆς ἐπιτόπια, τοὺς ὑπηρετοῦν ἢ ἐκάθηντο οἰκείως παρ' αὐτοῦς.

Ὁ Ἐστανιὸς ἔλεγε πρὸς τὸν ξενοδόχον :

— Ποῦ θὰ οἰκονομήσης αὐτὸν ἐδῶ τὸν κόσμον ;

— Ἔως αὔριον ;

— Βέβαια. Δὲν σκοπεύουν νὰ ριζώσουν σ' αὐτὸ τὸ μέρος.

Ὁ Ζοσὲς ἔσεισε τὴν κεφαλήν.

— Θὰ κάμωμε ὅ,τι μπορέσωμε, εἶπε. Τὴν καλλίτερή μου κάμαρα τὴν ἐπῆρε ἓνας ξένος μὲ τὸν ὑπηρετὴ του, ἀράτη ἐξαιρέτων.

— Ποῦ εἶνε ;

Ὁ Ζοσὲς ἐπέδειξε θύραν ἀνωθεν κλίμακος ἐγειρομένης ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ δι' ἧς ἀπὸ τῆς μεγάλης αἰθούσης ἀναβαίνει τις εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον καὶ ἀπήνησεν :

— Ἐκεῖ.

Ὁ κόμης Βωνοῶζ ἔτεινε τὸ οὖς.

— Τίς ἦτο αὐτὸς ὁ ξένος ;

Ὁ ξενοδόχος ἐξηκολούθησε.

— Τῆς γυναίκης, τῆς βάζω στὴν ἄλλη κάμαρα. Οἱ ἄνδρες ἄς οἰκονομοῦν ὅπως μπορέσουν. Μιά νύκτα εὐκόλα περνᾷ.

Ὁ Καμπεύρολ εἶδε τὸ ἀνήσυχον κίνημα τοῦ κόμητος, ἀλλὰ δὲν ἐφάνη οἰδῶν προσοχὴν.

— Ὅριστε ὠραία δουλειά, ἐστέναξεν, ὄριστε.

Καὶ ὡσεὶ ἰδέα τις αἴφνης τῷ ἐπῆλθεν :

— Ἄν ἐτρώγαμεν, εἶπε. Θὰ ἐπέρνων πάντοτε ὀλίγα ἀκόμη στιγμῆαι.

— Τί ἔχεις Ζοσέ ; ἠρώτησεν ὁ Ἐστανιὸς. Οἱ κύριοι θὰ σὲ πληρώσουν ὡς πρίγκηπες.

— Τότε ἀπ' ὅλα ἔχω.

Κατὰ μικρὸν, οἱ παίζοντες ἢ πίνοντες Ναυαραῖοι ἔφυγον ἀθροῦτως ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον! Ἐν τῇ αὐτῇ ἠκούοντο κρότοι ἵππων, ἀλλὰ τὸσον ἀνεπαίσθητοι, ὥστε μεγάλως ἔπρεπε νὰ ἐνέτεινέ τις τὴν ἀκοὴν ἵνα τοὺς ἀντελαμβάνετο.

Αἱ μικραὶ θεράπαινοι ἠγέρθησαν ἐν νεύματι τοῦ κυρίου καὶ παρεσκευάζον τὴν τράπεζαν.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν οἱ συνελθόντες ἦσαν μόνοι ἐντὸς τῆς ποζάτας περὶ τράπεζαν πλήρη φιαλῶν, χοιρομηρίων καὶ κρύων ψητῶν.

Ὁ Βωνοῶζ κατηφῆς καὶ ρεμβάζων, ἐβασανίζετο ὑπὸ τῆς ἰδέας του.

Τίς ἦτο ὁ ξένος ;

Ὁ Ζοσὲς ἦλθε καὶ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης γαλέττας δι' ὧν ἠδύνατό τις νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον, καὶ μεγὰ μαχαίρια.

— Μίαν λέξιν, τῷ εἶπεν ὁ κόμης.

Ὁ ξενοδόχος τὸν ἠτένισε.

— Τίς εἶνε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ; ἠρώτησεν ὁ Βωνοῶζ δεικνύων τὴν θύραν τοῦ θαλάμου.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, σετιόρ, εἶσθε περιεργότερος ἀπ' ἐμέ. Τοῦτο μόνον γνωρίζω νὰ σὰς εἰπῶ, ὅτι εἰξεύρει νὰ διατάττῃ καὶ τὸ μάτι του δὲν παίξει.

— Πόθεν εἶνε ;

— Ἀμερικανὸς νομίζω.

Ὁ Βωνοῶζ ἔδῃζε τὰ χεῖλη καὶ συνέπτυξε τὰς ὀφρῦς.

Αἱ νύκτες ἐπὶ τῶν ὀρέων εἶνε ψυχραὶ.

Θεράπαιναί τις ἔρριψεν ἐν τῇ ἐστίᾳ δεμάτιον κλάδων ἐλάτου, οἵτινες ἀνεφλέγησαν.

Ζωηρὰ λάμψις ἐφώτισε πάραυτα τὴν αἴθουσαν.

Ὁ Καμπεύρολ καὶ οἱ σύντροφοί του ἐτέθησαν περὶ τὴν τράπεζαν, ἀλλ' οὔτε ὁ τόπος οὔτε ἡ ὥρα ἦσαν πρόσφοροι εἰς φαιδρότητα.

Ὁ Ριβᾶς, ὁ ξενοδόχος καὶ ὁ ταγματάρχης αὐτὸς ἔρριπτον βλήματα ἀνήσυχα πρὸς τὴν ἀνωθεν τῆς κλίμακος θύραν.

Ἡ θύρα αὕτη ἠνοίχθη.

Ἄνῆρ τις, ἄνευ πύλου, μὲ εὐρὺν χιτῶνα, μὲ χαλαρὸν τὸν λαιμοδέτην ἐπὶ νυκτικοῦ ὑποκαμίσου, ἐπεφάνη ἐκεῖ λέγων :

— Μοὶ φαίνεται ὅτι κάμουν θόρυβον πολὺν εἰς τὸ πανδοχεῖόν σας, δὸν Ζοσέ.

Καὶ κατέβη βραδέως τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος.

Ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν πρὸς αὐτόν.

Ἐπλησίασε πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ ἐξήτασε τοὺς συμπότας περιφέρων κυκλοτερῶς ἐπ' αὐτῶν τὸ βλέμμα.

Ὁ Βωνοῶζ ἀνεζήτησε διὰ τοῦ βλέμματος ὄπλον τι, ξίφος, περιστρόφον, πρὸς ὑπεράσπισιν.

Ἐμάντευσε τὸ πᾶν ἐν μιᾷ στιγμῇ καὶ εἶδεν ὅτι περιεστοιχεῖτο ἀπὸ προδότης.

— Διάβολε ! εἶπεν ὁ ξένος, δὲν ἀπατώμαι. Εἶνε ὁ κύριος κόμης Φίλιππος δὲ Βωνοῶζ αὐτὸς τὸν ὑποῖον βλέπω !

— Ὁ κύριος Γεώργιος Δαμβέρτος ἢ Δαβίδωσιν, εἶπεν ὁ ἄλλος καταστάς αἴφνης λίαν ὑψηλόφρων.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε.

— Ἡ τύχη μοὶ παρέχει ἀληθῆ ἐκδούλευσιν, ὑπέλαθεν ὁ Δαμβέρτος. Ἐχομεν ἀκριβῶς νὰ κανονίσωμεν ἓνα λογαριασμὸν καὶ τὸ μέρος εἶνε καταλληλότατον. Εἶμαι εὐτυχῆς ὅτι σὰς βλέπω, κύριε, καὶ ἐν τοιαύτῃ συνοδείᾳ. Ἀγαπῶ τὰ φανερώς γενόμενα, καὶ δὲν θὰ μὰς λείψωσιν οἱ μάρτυρες.

Ἐκάλεσε :

— Πεπέ !

Ὁ γιγάντειος μαῦρος κατέβη καὶ αὐτὸς ἦδη τὴν κλίμακα καὶ μεταβάς ἐκάθησε παρὰ τὴν θύραν, ἐνῶ ὁ Δαμβέρτος, λαβὼν σακνίον, ἐκάθησε κατέναντι τοῦ κόμητος Βωνοῶζ, περιπεσόντος αὐτοῦ τώρα εἰς ἀληθῆ ἐνέδραν.

Ἐτόξευσε βλέμμα πλήρες χολῆς πρὸς τὴν Καισαρίναν ἧτις ὕψωσε τοὺς ὄμους μετ' ἐκφράσεως τελείας περιφρονησεως.

— Τί ἐπάθετε ; τῷ εἶπεν ἀποτόμως, ἐνοοῦσα τὴν σκέψιν του. Πηγαίνω ὅπου μὲ ἄγει ἡ φαντασία μου. Σὰς ἤρесе νὰ μὲ ἀκολουθήσητε. Ἦκουσιν τοὺς λόγους σας πάλιν, ἀλλ' ἐχάνατε τὸν κόπον. Ἀνόητος ὅστις, ἀφοῦ ἐπλήγωσεν εἰς τὴν καρδίαν νέαν ὡς ἐμέ, νομίζει ὅτι δύναται νὰ τὴν ἀπαιτήσῃ ἐκ νέου μὲ τὰ ψεῦδη του ! Ἄλλως, ἀγνοῶ τί ἔχουν μαζὺ σας ἢ τί σὰς περιμένει. Ἄν ἔχετε ἐχθρόν, δύνασθε νὰ τῷ ἀνταπαντήσετε. Δὲν χάνεται τις μὲ μίαν ἐριδα. Εἰς ἀνῆρ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἄλλον. Ἐρωτήσατε τὸν κύριον Ριβᾶς, ὅστις δεκάκις ἐμο-

νομάχησεν, ἂν δὲν ἀπατώμηναι. Καὶ ἔπειτα, ἰδέτε τὸν ἀντίπαλόν σας. Τῇ ἀληθείᾳ, δὲν ἔχει τὸ ὕφος δολοφόνου.

Πικρὸν μειδιάμα ἐπτύχωσε τὰ χεῖλη τοῦ κόμητος.

— Καλά, εἶπεν ἡπατήθησιν ὄχι παρὰ σοῦ μόνως, ἀλλὰ παρ' ὄλων. Θὰ ἐκδικηθῶ.

Ἡ ὠραία προσέθηκεν :

— Ἰσως.

Καὶ στρεφομένη πρὸς τὴν φίλην της :

— Ἐλθέ, εἶπε. Κύριε Ριβᾶς, λάβετε λοιπὸν τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς ὀδηγήσητε εἰς τὸν θάλαμόν μας. Αὐταὶ αἱ συζητήσεις δὲν ἀφορῶσι τὰς γυναῖκας.

Ὁ Βωνοᾶζ τὴν ἀφῆκε ν' ἀπαμακρυνθῆ, δίχως νὰ κινηθῆ ποσῶς.

Τὴν εἶδεν ἀνερχομένην τὴν κλίμακα καὶ ἐξαφάνιζομένην μὲ τὸ βασιλικὸν της παράστημα.

Ὁ Δαμβέρτος ἔλεγε πρὸς τὸν ξενοδόχον :

— Ζοσέ, μίαν φιᾶλην Μαλάγας, δι' ἐμὲ καὶ τὸν Πεπέν.

Ἐπῆλθε σιγή.

Ὁ Ριβᾶς ἀνεφάνη μετὰ παρέλευσιν στιγμῆς.

Ἡ θύρα ἐπανεκλείσθη ὀπισθεν τῶν δύο γυναικῶν.

Ὁ Δαμβέρτος ἐπλήρωσε μέγα ποτήριον οἴνου, τὸ ἔψαυσε διὰ τῶν χειλέων του καὶ εἶπε :

Τώρα ὅτε σας ἐπανεῦρον, κύριε δὲ Βωνοᾶζ, δὲν σας ἀφίνω πλέον. Αὔριον, εἰς ἐξ ἡμῶν θὰ διαβῆ μόνος τὰ σύνορα.

— Τί ἐνοεῖτε διὰ τούτου ;

— Ὅτι ὁ εἰς ἐξ ἡμῶν πρέπει νὰ λείψῃ.

— Μπᾶ ! εἶπεν εἰρωνικῶς ὁ κόμης, ὅστις ἀνελάμβανε τὴν ψυχραιμίαν του πρὸ τοῦ κινδύνου.

— Εἶνε ὡς ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σας τὸ λέγω.

— Εἴσθε ἐλεύθερος νὰ σκέπτεσθε ὡς θέλετε, χωρὶς νὰ συμμερίζωμαι τῆς γνώμης σας.

— Ἰσως, εἶπεν ἡρέμα ὁ Δαμβέρτος, ἀλλ' ἡ θέσις μας δὲν εἶνε ἡ αὐτή.

— Διατί ;

— Ἐχετε πᾶν ὅ,τι δύναται τις νὰ ποθῆ.

— Νομίζετε ;

— Βεβαίως. Τὴν περιουσίαν ἐν πρώτοις, περιουσίαν μεγίστην, ἣν διαθέτετε ὡς ἐὰν σας ἀνήκειν.

— Ἐπειτα ;

— Ἐπειτα γυναῖκα θελκτικὴν, ἣν ὄντως παραμελεῖτε, ἀλλ' εἴσθε ἐλεύθερος !

— Τίποτε ἄλλο ;

— Μὲ αὐτὸ τὸ χρῆμα δύνασθε πολλὰ κακὰ νὰ πράξητε καὶ τὰ ἐπράξατε. Μετ' αὐτῆς τῆς γυναικὸς ἄλλος τις δύναται νὰ ἦνε εὐτυχῆς καὶ θὰ γίνῃ, ἂν ὁ Θεὸς ἦνε δίκαιος.

— Πρέπει πρῶτον νὰ ἐνταφιασθῶ ἢ ἡ κόμησσα νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ διαζύγιον. Ἐγὼ, λοιπὸν, εἶμαι πλήρης ὑγείας καὶ ἡ κόμησσα εἶνε λίαν εὐλαβῆς ὅπως μεταχειρισθῆ τοιαῦτα μέσα.

— Λοιπὸν ἐν μόνον μοὶ ἀπομένει...

— Καὶ τοῦτο εἶνε ;...

— Τὸ νὰ σας φονεύσω. Σας ἀνεζήτουν ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ.

— Θὰ μὲ δολοφονήσετε ;

— Μὴ τὸ ὑποθέτητε. Θὰ κτυπηθῶμεν ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, ἢ ἀπόψε, ἂν προτιμᾶτε, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν κηρίων, ἐν αὐτῇ τῇ αἰθούσῃ ἢ ἀλλαχοῦ.

— Εὐχαριστῶ. Προτιμῶ τὸν ἡλιον.

— Θὰ γίνῃ λοιπὸν ἀπλῆ μονομαχία.

— Τωόντι.

— Δέχεσθε ;

— Καὶ ἂν τυχὸν δὲν ἐδεχόμεν ;

— Θὰ μὲ ἐφέρετε εἰς δεινὴν ἀνάγκην, ἀλλ' ὁ δῆμιος ἔχει λάβει διαταγὰς...

Ἐπείδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν μαῦρον, ὅστις ἴστατο ἀκίνητος ἐν τῇ θέσει του.

— Ὁ Πεπὲς θὰ ἐξετέλει τὴν ποινὴν σας, θὰ ἐφρόντιζον περὶ τῆς διασώσεως τῆς κεφαλῆς του κατόπιν.

— Διάβολε !

— Ἀφετέ με νὰ πιστεύω ὅτι εἴσθε καλὸς εὐπατρίδης.

— Ἐχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Βωνοᾶζ, πειρώμενος νὰ μειδιάσῃ. Ἄλλ' ὄπλα ;...

— Ἐχω.

— Ὅποια ;

— Ὅ,τι ἀγαπάτε.

— Εἴσθε ἀνὴρ προνοητικὸς. Μάρτυρες ;

— Εἶνε παρόντες.

— Ποῦ λοιπὸν ;

— Ὁ ξενοδόχος ἐν πρώτοις... ὁ δὲν Ζοσές, ἀρχαῖος στρατιώτης... εἶτα οἱ πελάται του, ἐντιμοὶ ἄνθρωποι, κάμνοντες λαθρεμπόριον μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των... Θὰ ἐπανεέλθωσιν ἅμα τῇ αὐγῇ... ἔχω πεποιθῆσιν ἐπ' αὐτῶν... Ἐχομεν ἐπίσης τὸν κύριον Ριβᾶς καὶ αὐτὸν τὸ κελὸν Ἐστανιού...

— Ἐστω.

— Ὁ ἰατρός δὲν θὰ μᾶς λείψῃ ἐπίσης. . . Δὲν ἔχετε τὸν φίλον σας, τὸν δόκτορα Καμπευρόλ ;

— Ἀρκεῖ, κύριε. Ἐχετε ὄπλα εἶπετε ;

— Ναί. Καὶ ἐν ἀνάγκῃ εὐρίσκομεν ἐδῶ. Τί ἐκλέγετε ;

— Τὸ ξίφος.

— Ὄραν ;

— Ἀμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου.

— Τὸ μέρος ;

Ὁ Ζοσὲς παρενέβη.

— Θὰ σας τὸ συστήσω ἐγὼ ἐν μίλιον μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.

Ἐκεῖ ἔγειναν ἄπειρες μονομαχίαι, καὶ τὸ μέρος εἶνε πολὺ κατάλληλον.

Ὁ καλὸς πανδοχεύς, δὲν ἐφοβεῖτο ἐκ μιᾶς μάχης.

Πολλὰς ταιαύτας θὰ εἶδεν ἐν τῇ ποζάδα του.

Ἦτο ὄντως αὐτὴ ἀληθὴς λαίμητομος.

Τώρα ὅτε οἱ ὄροι ἐτέθησαν, ὁ Βωνοᾶζ καθίστατο μάλλον γαλήνιος.

Ἐφοβεῖτό τι χειρότερον.

Ἐν τῷ ἀπαισίῳ αὐτῷ τόπῳ, τὰ πάντα ἦσαν δυνατὰ καὶ ἡ μονομαχία τῷ ἐφαινετο λύσις εὐμενῆς δι' αὐτόν.

Ἐμειδία μάλιστα ἐνδομύχως ἀναλογοζόμενος ὅτι αἱ τύχαι ἦσαν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὁ Δαμβέρτος ἐξ ἄλλου, ἐφαινετο ὅλως γαλήνιος, ὡσεὶ μὴ εὐρισκόμενος εἰς πρόθυρα πάλης μελλούσης ἴσως νὰ τῷ στοιχίσῃ τὴν ζωὴν.

— Κύριε, ἠρώτησεν αἴφνης ὁ Βωνοᾶζ, διατί δὲν μοὶ εἶπετε ἐν Παρισίαις ὅ,τι μοὶ λέγετε ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ παραπήγματος ;

Ὁ Δαμβέρτος ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ὑπέλαθε ψυχρῶς :

— Δὲν ἤθελον νὰ ἐταραττόμην ἐν τῷ ἔργῳ μου. Ἐδῶ διακυβεύει τις τὴν ζωὴν του ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, καὶ μονομαχία μέχρι θανάτου οὐδένα ἐκπλήττει. Ἐν Παρισίαις γίνονται πολλαὶ μονομαχίαι, ἀλλὰ μὲ τὴν πρώτην σταγόναν αἵματος, δηλοῦσιν ὅτι ἰκανοποιήθη ἡ τιμὴ. Σας μισῶ βαθέως καὶ περιττὸν νὰ σας εἶπω τὰ αἴτια.

— Ἐγὼ τοῦτο μόνον ἐνθυμοῦμαι περίπου, ὅτι σας ἔσωσα ἄλλοτε τὴν ζωὴν.

Ὁ Δαμβέρτος τὸ πρῶτον ἤδη κατ' αὐτὴν τὴν ἐσπέραν ἔσχε κίνημα ἀθλημονίας.

— Διὰ τοῦτο ζῆτε ἔτι, εἶπε διὰ φωνῆς, ἐν ἣ ἀνέβραζεν ἡ ὀργή· ἄλλως, θὰ ἔθετον νὰ σας ἐπινίγον, νὰ σας ἐκρέμων ἢ σας ἐφόνευον, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπεκθόμιζον τὸ πτώμα τῆς κόρης μου Ζουάννας ἀπὸ τοῦ Νεκροσκοπείου, ὅπου τὸ εἶχετε ἀποθέσει ! Μὲ τὸν χρυσὸν τῆς μητρὸς ἠγοράσατε τὴν κόρην ! Μὲ τὸν ἰδικὸν μου, θὰ ἐπλήρωνον ἀθλίους, ὀλιγώτερον ἐγκληματίας ἀπὸ σας, διὰ τὴν τιμωρίαν σας. Αὐτὰ ἐξαγοράζονται, καὶ ἀποτελοῦσιν εἶτα τὰ ἄγνωστα ἐγκλήματα. Ἐγὼ τὰ ἀποστρέφομαι, καὶ ἔπειτα, λέγετε ἀληθῶς... Ἰσως μοὶ ἔσωσατε τὴν ζωὴν... Κατὰ βᾶθος τὸ ἐπράξατε ἵνα μάθετε τὸ

μυστικόν μου, ἐπωφελήθητε αὐτοῦ καὶ μὲ προδώσετε κατόπιν, ἀποσπώντές μοι ταυτοχρόνως τὴν μητέρα τῶν τέκνων μου καὶ αὐτά. Τὸ ἐν τούτων ἐφρονεῖθι, ἔσωσα τὴν ἄλλην. Ἐννοεῖτε, κύριε, τὴν κόρην μου καὶ κόρην τῆς δεσποινίδος Σαρναίου, ἧς τὴν περιουσίαν καταστρέφετε.

— Εἶνε μῦθοι ὅ,τι μοὶ διηγεῖσθε.

— Εἶνε θλιβεραὶ ἀλήθειαι, κύριε· ἀλλ' οἱ Παρισιοὶ εἶνε σκεπτικαί· καὶ θὰ εὐρίσκοντο φίλοι σας ἀποφαινόμενοι ὅτι παρλογοῖζομαι καὶ ὅτι δὲν μονομαχοῦσι μὲ φρενοβλαβεῖς. Ἐπειτα, ἐν περιπτώσει μονομαχίας, οἱ μάρτυρές σας θὰ ἐλάμβανον μέτρα προφυλακτικά. Ἐδῶ οὐδὲν τοιοῦτον ἔχω νὰ φοβῶμαι. Θὰ κτυπηθῶμεν ἐλευθέρως. Θὰ μὲ φονεύσετε ἴσως... Προσπαθήσατέ το, διότι ἐγώ, θὰ σᾶς φονεύσω ἂν δυνηθῶ. Δὲν σᾶς μισῶ, κύριε Βωνοᾶζ, οὔτε σᾶς περιφρονῶ, σᾶς ἀποτροπιζομαι.

Ἡ παροδικὴ ἐμφύωσις τοῦ Δαμβέρτου εἶχε καταπέσει. Καὶ ἐξεφράζετο ἤδη μετ' ἀπειλητικῆς ψυχραιμίας. Ἡ ἔκφρασις ἀπηνόους θελήσεως ἐχαράσσετο ἐπὶ τῆς μορφῆς του.

Ὁ Βωνοᾶζ, τὸν ἀγκῶνα στηρίζων ἐπὶ τῆς τραπέζης, τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς, ἐτήρει ἴσην ἀπάθειαν.

Τὸν συνεκράτει ἡ ὑπερηφάνειά του, ἀλλὰ σφοδρὰ μανία τὸν ἐτάρασσε κατὰ βάθος.

Ἐβλεπεν αὐτὸν περιστοιχοῦμενον ὑπὸ ἐχθρῶν μόνον καὶ προδοτῶν.

Ὁ Καμπεϋρόλ αὐτὸς μάτην ἐξέβαλλεν ἀπελπιστικὰς ἐκφωνήσεις σπογγίζων τὸ μέτωπόν του :

— Τι νύκτα, δαίμονα ! τί συμβάντα, κεραινοὶ !...

Ὁ ἀρχαῖός του συνένοχος ἦτο ἀρκούντως ὀξυδερκής. ἵνα κατανοῇ τὴν ἀπιστίαν του, καὶ τοὶ ἀδυνατῶν νὰ συλλάβῃ ἐνδείξεις.

Ὁ Ριβᾶς συνδιελέγετο ἐν τινὶ γωνίᾳ μετὰ τοῦ ξενοδόχου καὶ τοῦ Ἐστανίου.

Αἱ γυναῖκες τῆς πόζᾶδας, συνηθισμέναι ἐκ τοιούτων σκηνῶν, ἐξηφρανίσθησαν μετὰ τῶν λαθρεμπόρων.

Ὁ Βωνοᾶζ ἐνευσε πρὸς τὸν ξενοδόχον.

— Θέλετε νὰ γίνετε μάρτυς μου ;

— Ὅπως ἀγαπᾶτε.

— Μὲ αὐτὸν τὸν Βεαρνόν, προσέθηκε δεικνύων τὸν Ἐστανίου.

— Καὶ οἱ φίλοι σας ; παρετήρησεν ὁ Ἰσπανός.

Ὁ κόμης συνέπτυξε περιφρονητικῶς τὰς χεῖρας.

— Προτιμῶ ἀγνώστους μάλλον ἢ προδότας, εἶπεν ἀπενίζων τὸν Ριβᾶς καὶ τὸν Καμπεϋρόλ.

Ὁ Καμπεϋρόλ ἠρέσθη νὰ βλασφημήσῃ :

— Χίλιαι βόμβαι ! δαίμονα !

— Ἄλλ' ὁ Ριβᾶς ὑπέλαθεν :

— Ἀγαπητέ μου, ἰδοὺ λέξεις, δι' ἣν δυνατόν νὰ μετανοήσετε, ἀλλ' ἀνήκετε εἰς τὸν κύριον ἐν πρώτοις· ἔπειτα βλέπομεν.

Ὁ Δαμβέρτος ἠγέρθη, ἐχαίρετῆσε τὸν ἀντίπαλόν του καὶ ἀνέβη τὴν κλίμακα, ἐξ ἧς εἶχε καταβῆ.

Ἄλλ' ἔφρινε κάτω φύλλακα, περὶ τῆς πίστεως τοῦ ὁποίου δὲν ἀμφέβαλλεν.

Ἦτο ὁ μαῦρός του, ὁ Πεπές.

Ἦδύναντο νὰ τὸν ἐφόνευον, ἀλλ' ὄχι νὰ τὸν ἐξηγόραζον.

ΙΑ'

Ἡ θεία δίκη.

Ἐπήρχετο ἡ ἡμέρα.

Αἱ χιονοσκεπεῖς κορυφαὶ τῶν Πυρηναίων ἐροδίζοντο ὑπὸ τῶν πρώτων ἀκτίνων τῆς ἀνατολῆς.

Εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ζοσῆ ὑποδειχθέν μέρος, χιλιόμετρον περίπου ἀπέχον τοῦ πανδοχείου, ἐπὶ στενοῦ γηπέδου, περιβάλλον-

τος ὄξυν βράχον ὀνόματι Γολγοθᾶν τοῦ Ἀριήλ, βραχὺς σταυρός λίθινος, χονδροειδῶς ἐσκαλισμένος ἐπὶ βράχου, ὑψοῦται ἐν μέσῳ χλοαζούσης ἐκτάσεως.

Ποῖος τὸν ἐκάλισεν ἐπ' ἐκείνου τοῦ μέρους, τοῦ βλέποντος ἔνθεν μὲν εἰς τὰ γαλλικὰ Πυρηναῖα, ἐκεῖθεν δὲ πρὸς τὰ μεγαλοπρεπῆ ὄρη τῆς Ναβάρρας καὶ τῆς Ἀραγώσης ;

Οὐδεὶς τὸ γνωρίζει.

Λέγουσιν ἀπλῶς :

— Εἶνε ὁ Γολγοθᾶς.

Καὶ εἶνε ὁ σταυρὸς γνωστὸς ἀπὸ Παμπελούν μέχρι Γιρόνης καὶ ἀπὸ τοῦ Πῶ μέχρι τοῦ Περπινιάνου.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἥλιος προέβαλεν ὄλος τῆς λείας θαλάσσης, ἧτις πέραν διεκρίνετο ἐν τῷ ἀπείρῳ, ἂν τις εὐρίσκετο παρὰ πόδας τοῦ σταυροῦ, θὰ παρίστατο μάρτυς σκηνῆς ἀλλοκότου.

Ἐν τῷ βάθει τῶν χαρδῶν, θὰ ἔβλεπεν ἐν πρώτοις ἀνθρώπους τῆς Πένας, ἐπανερχομένους εἰς τὸ οἶκημα τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον, ἐκ πάσης διευθύνσεως, τοὺς μὲν ἐφιππούς, τοὺς δὲ πεζοὺς, τινὰς συνοδευομένους ὑπὸ μεγάλων σκύλων.

Εἶτα σώματά τινα διεγράφησαν, πηγάζοντα ἀπὸ τῆς ποζᾶδας, ἄλλοτε ὄρατά, ἄλλοτε ἀποκορυπτόμενον ὑπὸ τῶν ἐλάτων.

Ἐπὶ κεφαλῆς τούτων ἐβαινον ὁ Ζοσῆς καὶ ὁ Ἐστανίου χρησιμεύοντες ὡς ὁδηγοὶ τῶν λοιπῶν. Ἠκολουθοῦντο ὑπὸ ἀνθρώπων τοῦ πανδοχείου οἵτινες περιέργως ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τῶν τριγύρω βράχων.

Οὐδόλως ὠμίλουν.

Τὸ μόνον ὅπερ ἠκούετο ἐν τῇ προινή· σιγῇ ἦτο ὁ κρότος τῶν κωδωνίσκων αἰγῶν μακρὰν περιφερομένων.

Τέλος ἐπεφάνη ὄμιλος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὁποίου ὁ Καμπεϋρόλ ἐχειρονόμει μετὰ ζέσεως.

Γυναῖκες δὲν ὑπῆρχον.

Ὁ Δαμβέρτος ἐν πρώτοις, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ μαύρου του, ὅστις ἐκόμιζε μακρὰ τινα ἀντικείμενα κεκλεισμένα ἐντὸς εἵδους θήκης.

Ὁ κύριος ἦτο εἰς ἄκρον γαλήνιος. Ἐνδόμυχος χαρὰ ἤστραπτεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Μόλις ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου του.

Ὁ Πεπές εἶχε κρούσει τὴν θύραν τοῦ λέγων ἀπλῶς :

— Εἶνε ὄρα.

Ὁ κόμης Βωνοᾶζ ἤρχετο ὁ ἔσχατος ὄλων, φοβερός τὴν ὄψιν μὲ συνεσφιγμένα τὰ χεῖλην.

Ὁ ἀντίπαλός του τῷ συνίστα νὰ προσπαθήσῃ νὰ τὸν φονεύσῃ.

Περιττὸν ἦτο. Ἡ ἀπόφασίς του ἐγράφετο ἐπὶ τῆς μορφῆς του, ὑπαγορευομένη ὑπὸ τῶν προτροπῶν τοῦ μίσους καὶ τῆς προσβληθείσης φιλαυτίας.

Φθάσας παρὰ πόδας τοῦ Σταυροῦ, ἀφῆκε νάπλανηθῆ τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ θαυμασίου πανοράματος.

Καὶ τότε ἤσθληθη πίσιν ἐν τῇ καρδίᾳ.

Ἐν ἀτραπῷ ἀγούσῃ πρὸς τὰ σύνορα, ἡ Καισαρίνα διέβαινεν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς φίλης της, ἐφιπποὶ ἀμφοτέραι καὶ ἐν συνοδίᾳ ἰππέως παρισινήν φέροντος περιβολῆν.

Ἦτο ὁ Ριβᾶς ὅστις, πιστὸς εἰς τὰς μνησικακίας του, ἀπεμακρύνετο ἵνα μὴ ἐπανεέλθῃ πλέον.

Ἄλλως τε, δὲν εἶχεν ἤδη ἐκτελέσει τὸ μέρος του ;

Ἐνῶ ἔμελλε νὰ ἐξαφανισθῇ ὀπίσθεν φυτείας, ἡ ὠραία κόρη ἀνεκίνησε τὸ μανδύλιόν της εἰς σημεῖον ἀποχαιρετισμοῦ.

Ὁ κόμης ἐνόμισε μάλιστα ὅτι διεκρίνε ἐπὶ τῆς μορφῆς της καὶ μειδιάμα εὐχαριστήσεως.

Ἦτο ἀπάτη ἀναμφιβόλως.

Ἐν τούτοις εἰς τὰ ὄρη, ἐν τῷ διαυγεῖ καὶ καθαρωτάτῳ ἀέρι, τὰ ἀντικείμενα διαγράφονται μετ' ἀπιστεύτου σφηνείας καὶ ἡ ὄρασις προσλαμβάνει τεράστιον δύναμιν.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

ΣΤ

ΑΡΑΓΓΟΥΕΣΙΟΝ

“Όπως όταν έρχεται τις εις Μαδρίτην δια τής βορεινής οδού, ούτω και όταν απέρχεται δια τής μεσημβρινής διατρέχει έξοχην έρημον, ένθυμιζούσαν τās πτωχοτέρας επαρχίας τής Άραγωνος και τής Παλαιας Καστιλίας.

Είνε πεδιάδες κιτρινωπαί και ξηραί, τών όποιων, αν κτυπήσης τὸ έδαφος, νομίζεις ότι θα άντηχήση ως πυλών, ή ότι θα διαραγή ως ή κόρα ξεροψημένου πλακούντος, και όλίγα πενιχρά χωρία του αυτού χρώματος τής γής, τὰ όποια φαίνεται ότι ήμπορούσαν ν' άνάψουν ως θημωνιά ξηρών φύλων, μόνον εάν ήθελε πλησιάζει τις έν πυρεϊον εις τήν γωνίαν οικίας τινός.

Μετά μιās ώρας πορείαν ή πλάτη μου εξήτησε τὸ τοίχωμα του όχήματος, ὁ άγκών μου εξήτησεν έν στήριγμα, ή κεφαλή μου εξήτησε τήν χειρά μου και παρεδόθη εις βαθύτατον ύπνον, ως μέλος τι του *Ateneo d' ascoltazione* του Ίακώβου Λεοπαρδή.

Μετ' όλιγην ώραν άφου εκλεισα τους όφθαλμούς μου, άνετινάχθην υπό σπαρχατικῶν κραυγῶν γυναικῶν και παιδῶν και ήγέρθην έρωτῶν τους γείτονάς μου τί είχε συμβή; άλλα πριν ή τελειώσω τήν έρώτησιν γενικός γέλως με ένεθάρρυνεν.

“Όμιλος κυνηγῶν, διεσπαρμένων ανά τήν έξοχήν, βλέποντες πλησιάζουσιν τήν άμαξοστοιχίαν, άπεφάσισαν από κοινου νά εκφθερίσωσι τους επιβάτας.

Κατ' εκείνας τās ήμέρας διεδίδετο μετ' επιτάσεως ότι εις τὰ περίξ του Άραγγουεσιου ειχεν άναφανή συμμορία τις Καρολιστῶν. Οί κυνηγοί προσποιούμενοι, καθ' ήν στιγμην διήρχετο ή άμαξοστοιχία, ότι εινε ή εμπροσθοφυλακή τής συμμορίας, ήρχισαν νά κραυγάζουν μεγαλοφώνως, ως νά είδοποιουν τρόπον τινά τὸ κύριον σώμα τής συμμορίας νά προστρέξη, κραυγάζοντες δέ προσεποιήθησαν ότι ήθελον δειθεν νά πυροβολήσουν κατά τής άμαξοστοιχίας, εξ ου ὁ τρόμος και αι φωναί τῶν επιβατῶν, άμέσως όμως μετά τουτο άνύψωσαν τὰ όπλα των με τὰ κοντάκια προς τὰ άνω, δια νά δηλώσουν με τούτο ότι ήτο άστειότης.

Άφου παρήλθεν ὁ πανικός, τὸν όποιον έδοκίμασα και εγὼ λιγάκι προς στιγμην, παρεδόθην εκ' νέου εις τὸν άκατάμαϊκόν μου ύπνον, άλλ' άφυπνίσθην εκ' νέου, μετά τινος στιγμῆς, κατά τρόπον πολυ πλέον ευχάριστον ή τήν πρώτην φοράν.

Παρετήρησα περίξ ή εύρεϊα και έρημος πεδιάς ειχε μεταβληθῆ ως δια μαγείας, εις άπέραντον κήπον με χαριέστατα άλση, με εύρειάς δενδροστοιχίας, με άγροτικούς οικίσκους και με καλύβας έστεμμένες δια χλόης· εδῶ δέ κ' εκει κρυσταλλώδεις πίδακες και σκιερὰ κρησφύγετα και άνθηροί λειμῶνες και άμπελοι και άτραποι και μία πρασινάδα, μία δροσιά, μία έκρινη εύωδία, μία τερπνή και γλυκεϊα αύρα, όπου ενόμιζες ότι εύρίσκεσο εις τὸν παράδεισον.

Είχομεν φθάσει εις Άραγγουέσιον.

Κατήλθον τής άμαξοστοιχίας, διετρέξα μιαν ώραιοαν δενδροστοιχίαν, σκιαζομένην από δύο σειράς γιγαντιαίων δένδρων και μετά τινος βήματα εύρέθην πρό του άνακτόρου.

“Ο ύπουργός Καστελάρ έγραψε πρό όλιγων ήμερῶν εις τὸ memorandum αυτού, ότι ή πτώσις τής παλαιας ισπανι-

κῆς μοναρχίας προωρίσθη τήν ήμέραν. καθ' ήν ὁ όχλος με τās ύβρεις εις τὰ χείλη και τήν όργην έν τῇ καρδίᾳ εισώρησεν εις τὸ άνάκτορον του Άραγγουεσιου δια νά ταράξῃ τὸ ήσυχον μεγαλειον τῶν ήγεμόνων του.

Εύρισκόμην ακριβῶς επί τής πλατείας εκείνης, όπου τήν 17 Μαρτίου 1808 έγινοντο τὰ συμβάντα, τὰ όποια ύπήρξαν ὁ πρόλογος του εθνικου άγώνος και οίονει ή πρώτη άπόφασις, ή όποια κατεδίκασεν εις θάνατον τήν παλαιάν Μοναρχίαν.

Εξήτησα άμέσως δια τῶν όφθαλμῶν τὰ παράθυρα του Ήγεμόνος τής Ειρήνης τὸν εφαντάσθην όταν έφευγεν από αίθούσης εις αίθουσαν, ώχρὸς και λυσικόμος, προς άναζήτησιν κρύπτης τινός, υπό τήν ήχώ τῶν κραυγῶν του άνερχομένου πλήθους. Είδον τὸν δυστυχῆ Κάρολον τὸν Δ' νά καταθέσῃ δια τρεμουσῶν χειρῶν τὸ στέμμα τής Ίσπανίας επί τής κεφαλῆς του Πρίγκηπος τής Άστουρίας. “Ολοι αι σκηναί του φρικώδους εκείνου δράμματος έπαρουσιάσθησαν πρό τῶν όφθαλμῶν μου, ή δέ βαθεϊα σιγή του τόπου και ή θέα του κεκλεισμένου και εγκαταλειμμένου εκείνου Άνακτόρου, μου επάγωσαν τήν καρδίαν.

Τὸ άνάκτορον έχει σχῆμα φρουριου εινε κτισμένον εκ πλίνθων, με περιμέτρους εκ λευκου λίθου και στεγασμένον δια πλακῶν.

“Ως γνωστόν Φίλιππος ὁ Β' άνήγειρεν αυτό δια του διασήμου αρχιτέκτονος Χερρέρα, πάντες δέ σχεδόν οί διαδεχθέντες αυτόν βασιλείς τὸ περιεκόσμησαν και διέμενον έν αὐτῷ κατά τὸ θέρος.

Εισήλθον. Τὸ έσωτερικόν εινε λαμπρόν. Υπάρχει μία ώραιοα αίθουσα προς ύποδοχην τῶν πρέσβειων, έν κομφόν σινικόν σπουδαστήριον του Καρόλου Γ', έν άξιόθαύμαστον καλλιωπιστήριον τής Ίσαβέλλας Β' και άπειρία πολυτιμοτάτων άντικειμένων διακοσμήσεως.

“Αλλ' όλα τὰ πλούτη του άνακτόρου δέν αξίζουν τίποτε άπέναντι τής θέας τῶν κήπων.

Αί προσδοκίαι δέν διαψεύδονται. Οί κήποι του Άραγγουεσιου (Άραγγουέσιον εινε τὸ όνομα μικρῆς τινός πόλεως κειμένης εις μικράν από του άνακτόρου απόστασιν) φαίνεται ως νά έμναι δι' οίκογένειαν βασιλέων Τιτάνων, άπέναντι δ' αὐτῶν οί κήποι και οί παράδεισοι τῶν ήμετέρων βασιλέων φαίνονται ως πρασιαί δωμάτων.

Δενδροστοιχίαι άπέραντοι με δένδρα τεραστίου ύψους, τῶν όποιων οί κλώνες ενούνται προσκλίνοντες οί μεν προς τους δέ ώσει υπό δύο άντιθέτων άνέμων κυρτούμενοι, διασχίζουν καθ' όλας τās διευθύνσεις πυκνόν δάσος, του όποιου δέν φαίνονται τὰ όρια· έν μέσῳ δέ του δάσους τούτου, ὁ Τάγος εύρύς και ταχὺς διαγράφει μεγαλοπρεπή καμπύλην σχηματίζων εδῶ κ' εκει μικρούς καταρράκτας και λιμνας· πυκνή δέ και πλουσία βλάστησις φύεται μεταξύ λαθυρίνου μικρῶν δενδροστοιχιῶν, σταυροδρομίων και ρυακίων, και πανταχού λευκάζουον άγάλματα, στῆλαι, δεξαμεναί, πίδακες, τῶν όποιων τὸ ύδωρ πίπτει άνωθεν κατά χιλίους διαφόρους τρόπους έν τῷ μέσῳ μυριάδων άνθῶν τής Ευρώπης και τής Άμερικῆς· και εις τὸν μεγαλοπρεπή θόρυβον του καταρράκτου του Τάγου ενούται τὸ ήσυχον άναριθμητῶν άηδόνων, αϊτινες εκπέμπουν τους εὐθύμους φθόγγους των εκ τής μυστηριώδους σιας τῶν μονήρων άτραπῶν.

Εις τὸ βάθος τῶν κήπων εγείρεται μικρόν άνάκτορον εκ μαρμάρου, μετρίου έξωτερικου, όπερ εγκλείει πολυτίμους βα-

σιλικούς θησαυρούς καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀναπνέει τις ἀκόμη, οὕτως εἶπεῖν, τὴν αὔραν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν βασιλείων τῆς Ἰσπανίας.

Ἐδῶ οἱ κρύφιοι θαλαμίσκοι τῶν ὁποίων ψάει τις διὰ τῆς χειρὸς τὴν ὄροφν, ἢ αἰθουσα τοῦ σφαιριστηρίου τοῦ Καρόλου Δ', ἢ *στεκκα* του, τὰ ὑπὸ τῆς χειρὸς τῆς βασιλίσσης κεντημένα προσκεφάλαια, τὰ μουσικὰ ὠρολόγια, ἅτινα ἔτερον τὴν ἀργίαν τῶν βασιλοπαίδων, τὰ κλιμάκια, αἱ θυρίδες, αἵτινες διαφυλάττουν σωρείαν παραδόσεων τῶν ἡγεμονικῶν ἰδιοτροπιῶν καὶ τελευταῖον ὁ πλουσιώτερος ἀπόπατος τῆς Εὐρώπης, ὀφειλόμενος εἰς μίαν ἰδιοτροπίαν τοῦ Καρόλου Δ', καὶ ἐγκλείων τόσα πλούτη αὐτὸς μόνος, ὅσα θὰ ἐξήρχουν νὰ ἀνεγείρη τις ἐν παλάτιον, χωρὶς νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τὰ εὐγενῆ πρωτεία, διὰ τὰ ὁποῖα ὑπερφηανεύεται μεταξὺ ὄλων τῶν ἰδιαιτέρων δωματιῶν, τῶν προωρισμένων εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Πέραν τοῦ ἀνακτόρου τούτου καὶ περίξ τῶν δασῶν ἐκτείνονται ἄμπελοι, ἐλαιῶνες, φυτεῖαι δένδρων καρποφόρων καὶ θαλεροὶ λειμῶνες. Εἶνε ἀληθῆς ὅσας περικυκλουμένη ὑπὸ τῆς ἐρήμου, τὴν ὁποίαν Φίλιππος ὁ Β' ἐξέλεξεν ἡμέραν τινὰ εὐθύμου διαθέσεως, ἵνα μετριάσῃ διὰ τερπνῆς τινὸς εἰκόνας τὴν θλιθερὰν μελαγχολίαν τοῦ Ἐσκουριαλίου.

Ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ μικροῦ ἐκ μαρμαῦρου ἀνακτόρου πρὸς τὸ μέγα ἀνάκτορον, διὰ μέσου τῶν ἀτελευτήτων ἐκείνων δειροστοιχιῶν, ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν ἀπεράντων δένδρων, ἐν τῇ βαθείᾳ ἐκείνῃ ἡσυχίᾳ τοῦ δάσους, ἐσκεπτόμην τὰς λαμπράς ἐκ κυριῶν καὶ ἵπποτων ἀκολουθίας, αἵτινες ἄλλοτε περιεφέροντο ἐκεῖ ὀπισθεν τῶν βημάτων νεκρῶν μοναρχῶν, παιζόντων ἢ βασιλισσῶν ἰδιοτρόπων καὶ ἀκολάστων, ὑπὸ τοὺς ἤχους ἐρωτικῶν μουσικῶν καὶ ἄσμάτων, ἐτραγωδοῦντων τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῆς ἀηττήτου Ἰσπανίας καὶ ἐπανελάμβανον μελαγχολικῶς μετὰ τοῦ ποιητοῦ Ρεκανάτη :

« . . . Tutto è pace e silenzio
E piu di lor non si ragiona! . . . »

Καὶ ὅμως παρατηρῶν μερικὰ καθίσματα ἐκ μαρμαῦρου, κατὰ τὸ ἡμισυ κεκρυμμένα μεταξὺ τῶν θάμνων, καὶ προσηλώνων τὸ βλέμμα εἰς τὸ σκότος ἀπομεμακρυσμένων τινῶν ἀτραπῶν, καὶ σκεπτόμενος τὰς βασιλίσσας ἐκείνας, ἐκείνους τοὺς ἔρωτας, ἐκείνας τὰς τρέλλας, δὲν ἠμπόρεσα νὰ κρατήσω ἕνα ἀναστεναγμὸν, ὅστις δὲν ἦτο οἶκτος, καὶ κρύφιόν τι αἴσθημα πικρίας, μού ἐκέντα τὴν καρδίαν· καὶ ἔλεγον, ὅπως ὁ δυστυχῆς *Adan* ἐν τῷ ποιήματι *Diablo mundo* :— Πῶς εἶνε καμωμένοι αὐταὶ αἱ μεγάλαι γυναῖκες ; Πῶς ζοῦν ; Τί κάμνουν ; Ὅμιλουν, ἀγαποῦν, ἀπολαμβάνουν ὅπως ἡμεῖς ;— Καὶ ἀνεχώρησα εἰς Τόλητον πλάττων διὰ τῆς φαντασίας τοὺς ἔρωτας μίᾳ βασιλίσσης, ὡς νέος τις τυχοδιώκτης τῶν *Χιλίων* καὶ μίᾳ νυκτῶν.

(Ἐπιτετα συνεχῆ).

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Σ. ΠΟΥΣΚΙΝ

Ο ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ

Παρήλθεν ἀκόμη μία ἡμέρα καὶ ὁ οὐσάρος ἀνέλαθεν ἐντελῶς. Ἦτο εἰς ἄκρον εὐθυμίας, ἀδιαλείπτως ἤστειζετο, ὅτε μὲν πρὸς τὴν Δούνιαν, ὅτε δὲ πρὸς τὸν ἐπιστάτην, ἐτονθόριζεν ἄσματα, συνδιελέγετο μετὰ τῶν ταξειδιωτῶν, ἐβοήθει εἰς τὴν γραφικὴν ὑπηρεσίαν τὸν ἐπιστάτην, ὅστις, τόσον τὸν ἠγάπησεν, ὥστε τὴν τρίτην ἡμέραν ἐλυπεῖτο ν' ἀποχωρισθῇ τοῦ φιλόφρονος πελάτου του.

Ἦτο ἡμέρα Κυριακὴ· ἡ Δούνιαν ἠτοιμάζετο νὰ πορευθῇ

1. Τὰ πάντα εἶνε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ καὶ οὐδεὶς πλέον γίνεται περὶ αὐτῶν λόγος.

εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἡ ἄμαξα τοῦ οὐσάρου ἦτο ἕτοιμος. Ἀπεχαιρέτισεν οὕτως τὸν ἐπιστάτην, θαψιλῶς ἀντήμειψεν αὐτὸν διὰ τὰς περιποιήσεις του, ἀπεχαιρέτισε καὶ τὴν Δούνιαν καὶ τῆς ἐπρότεινε νὰ τὴν μεταφέρῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κειμένην εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου.

Ἡ Δούνιαν ἴστατο ἀμφιρρέπουσα.

— Καὶ τί ἔχεις νὰ φοβηθῆς ; τῆς εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς, ἡ εὐγενία του δὲν εἶνε κανέναν λύκος νὰ σὲ φάγῃ· ἄς σὲ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἡ Δούνιαν ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς ἀμαξῆς καὶ ἐκάθησε παρὰ τὸν οὐσάρου, ὁ ὑπηρέτης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τοῦ προσθίου καθίσματος, ὁ ἀμαξήλατης ἐσύριξε καὶ οἱ ἵπποι ἀνεχώρησαν καλπάζοντες.

Ὁ ταλαίπωρος ἐπιστάτης δὲν ἐνόει τίνι τρόπῳ ἠδυνήθη αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν Δούνιαν του νὰ ἀναχωρήσῃ μετὰ τοῦ οὐσάρου, πῶς ἐτυφλώθη οὕτω καὶ ποῦ εἶχε τότε τὸν νοῦν του.

Δὲν εἶχε παρῆλθει ἡμίσεια ὥρα, ὅτε ἡ καρδία του ἤρχισε νὰ θλίβεται καὶ ἀνησυχία κατέλαβεν αὐτόν, μέχρι τοσοῦτου βαθμοῦ, ὥστε δὲν ἀντέσχε καὶ διηυθύνθη ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Πλησιαίως, εἶδεν ὅτι ὁ κόσμος ἀπεχώρει ἤδη, ἀλλ' ἡ Δούνιαν δὲν ὑπῆρχεν, οὔτε εἰς τὸν περίβολον, οὔτε εἰς τὸν πρόναον.

Εἰσῆλθε μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν ναόν· ὁ ἱερεὺς ἐξήρχετο τοῦ θυσιαστηρίου· ὁ νεωκὸρος ἐσβυνη τὰ κηρία· δύο γραῖαι προσήχοντο ἀκόμη εἰς γωνίαν τινὰ, ἀλλ' ἡ Δούνιαν δὲν ὑπῆρχεν.

Ὁ ταλαίπωρος πατὴρ μετὰ βίας ἀπεφάσισε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν νεωκὸρον, ἂν ἦτο ἡ κόρη του εἰς τὴν λειτουργίαν. Ὁ νεωκὸρος ἀπεκρίθη ὅτι δὲν τὴν εἶδεν.

Ὁ ἐπιστάτης ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του, οὔτε ζῶν, οὔτε νεκρός. Μία μόνη τῷ ἔμενε ἐλπίς : ἡ Δούνιαν, ἐκ νεανικῆς ἐπιπολαϊότητος, θὰ ἐσκέφθη ἴσως, νὰ μεταβῇ μέχρι τοῦ ἀκολουθοῦ σταθμοῦ, ὅπου διέμενον ἡ νονὰ τῆς.

Ἐν καταθλιπτικῇ ταραχῇ ἀνέμενον οὕτως τὴν ἐπιστροφὴν τῆς τρώϊκας, ἠτις εἶχε παραλάβει αὐτήν.

Ὁ ἀμαξήλατης δὲν ἐπανήρχετο. Ἐπὶ τέλους, πρὸς τὸ ἐσπέρας ἀφίκετο οὕτως, διατελῶν ἐν μέθῃ καὶ φέρον τὴν φοινικὴν εἶδησιν ὅτι ἡ Δούνιαν ἀνεχώρησε μὲ τὸν οὐσάρου.

Ὁ γέρον δὲν ἀντέσχε εἰς τὴν συμφορὰν του ταύτην· κατέπεσεν αὐθωρεῖ ἐπὶ τῆς αὐτῆς στρωμνῆς, ἐφ' ἧς τὴν πρωτεράϊαν ἔκειτο ὁ νεκρὸς ἀπατεῶν. Ἦδη ὁ ἐπιστάτης, ἀναπολῶν ἅπαντα τὰ περιστατικά, ἐμάντευσεν ὅτι ἡ νόσος ἦτο προσποιητή. Ὁ δυστυχῆς κατελήφθη ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ μετέφερον αὐτὸν εἰς Σ* καὶ τὸν ἀντεκατέστησαν δι' ἄλλου.

Ὁ αὐτὸς ἰατρός, ὅστις ἐπεσκεύθη τὸν οὐσάρου ἐθεράπευε καὶ τοῦτον.

Ἐθεβαίον δὲ τὸν ἐπιστάτην ὅτι ὁ νεανίας ἦτο ὑγιειστάτος καὶ ὅτι εἶχεν ἐνοήσει τότε ἀκόμη τὰς κακὰς προθέσεις του, ἀλλ' ἐσιώπησε φοβηθεὶς τὸ μαστίγιόν του.

Τὴν ἀλήθειαν ἄρ' γε ἔλεγεν ὁ Γερμανὸς ἢ ἤθελε μόνον νὰ καυχῆθῃ διὰ τὴν προερατικότητά του ; ἀλλ' ὅμως οὐδόλως ἐκ τούτου ἐπαρηγορήθη ὁ ἀτυχῆς ἀσθενής. Μόλις ἀνέλαθεν ἐκ τῆς νόσου του ὁ ἐπιστάτης, ἐζήτησε παρὰ τῆς προϊσταμένης Ἀρχῆς του διμνην ἀπουσίας ἄδειαν, καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν εἰς οὐδένα περὶ τοῦ σκοποῦ του, ἀνεχώρησε πεζὸς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς θυγατρὸς του.

Ἐκ τοῦ φύλλου πορείας ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἥλαρος Μήνησκης, διηυθύνθη ἐκ Σμολένσκης εἰς Πετρούπολιν. Ὁ ὀδηγησας τοὺς ἵππους τοῦ ἀμαξήλατης, εἶπεν ὅτι εἰς ὄλον τὸν δρόμον ἡ Δούνιαν ἐκλαίει, καὶ τοι ἐφαίνετο ὅτι ἀνεχώρησεν οἰκειοθελῶς.

— Παιὸς ζεῦρει, διελογίζετο ὁ ἐπιστάτης, ἴσως φέρω πίσω σὸ σπίτι μου τὸ χαμένο προβατάκι μου.

Μὲ τὴν ιδέαν ταύτην ἀφίκετο εἰς Πετρούπολιν, κατέλυσε εἰς τὴν οἰκίαν ἀποστράτου τινὸς ὑπαξιωματικοῦ, ἀρχαίου συστρατιώτου του καὶ ἤρξατο ἀναζητῶν.

Ταχέως ἔμαθεν ὅτι ὁ ἱλαρχος Μήνσκης διαμένει ἐν Πετρούπολει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Δεμούτση, καὶ ἀπεφάσισε νὰ παρουσιασθῇ.

Λίαν πρῶτ' ἀφίκετο οὗτος εἰς τὸν προθάλαμόν του καὶ ἐζήτησε ν' ἀναφέρουν εἰς τὴν εὐγενίαν του, ὅτι ἀρχαῖός τις στρατιώτης θέλει νὰ τὸν ἰδῇ. Ὁ στρατιωτικὸς ὑπηρετὴς καθαρίζων τὰ ὑποδήματα, εἰδοποίησεν ὅτι ὁ κύριος κοιμᾶται καὶ ὅτι πρὸ τῶν ἐνδεκα δὲν δέχεται κανένα.

Ὁ ἐπιστάτης ἀνεχώρησε καὶ ἐπανῆλθε τὴν προσδιορισθεῖσαν ὥραν.

Ὁ Μήνσκης ἐξῆλθεν ὁ ἴδιος πρὸς αὐτόν, φέρων κοιτωνίτην καὶ ἐρυθρὸν σκοῦφον.

— Τί θές, γέρο μου ; τὸν ἠρώτησεν.

Ἡ καρδία τοῦ γέροντος συνεταράσαστο· δάκρυα ἐπλήρουν τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ διὰ τρεμούσης φωνῆς ἐπρόφερε μόνον :

— Εὐγενέστατε!...κάμετέ μου αὐτὴν τὴν μεγάλην χάριν!...

Ὁ Μήνσκης προσέβλεψεν αὐτὸν γοργῶς, ἀνεσκήρτησε, τὸν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρός, τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ σπουδαστήριόν του καὶ ἐκλείσσε τὴν θύραν.

— Ἐξοχώτατε ! ἐξηκολούθησεν ὁ γέρον, ὅ,τι ἔγεινε, ἔγεινε περὶ ὁσέτέ μου τοὐλάχιστον τὴν πτωχὴ μου Δούνια, ἀρκετὰ τὴν ἐχαρήκατε, μὴ τὴν καταστρέψετε ἄδικα.

— Τὰ γινόμενα οὐκ ἀπογίνονται, εἶπεν ὁ νεανίας ἄκρω τεταραχμένος ἡμαρτον ἐνώπιόν σου, καὶ εἶμαι ἔτοιμος νὰ σοῦ ζητήσω συγγνώμην, μὴ νομίζης ὅμως ὅτι ἐγὼ εἶμπορῶ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Δούνιαν· θὰ ἦνε εὐτυχισμένη, σοῦ ἰδῶ τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου. Τί θὰ τὴν κάμης σύ ; ἐκείνη μὲ ἀγαπᾷ, ἐκείνη ἐξεσυνείθισε ἀπὸ τὴν πρώτην κατάστασίν της. Οὔτε σύ, οὔτ' ἐκείνη θὰ λησμονήσετε ὅ,τι συνέβησαν.

Καὶ ἐνθῆσας τι εἰς τὴν χειρίδα τοῦ γέροντος ἤνοιξε τὴν θύραν, καὶ ὁ ἐπιστάτης, χωρὶς οὐδ' αὐτὸς νὰ ἐνθυμῆται, εὐρέθη εἰς τὸν ὁρόμον.

Ἐπὶ πολὺ ἴστατο ἀκίνητος, ἐπὶ τέλους εἶδεν εἰς τὴν πτυχὴν τῆς χειρίδος του χαρτί, ἀπερ ἐξήλαγε καὶ ἐνέπτυξεν ἦσαν χαρτονομίσματα τῶν πενήτηντα ρουβλίων. Δάκρυα ἐκ νέου ἀνέβλυσαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, δάκρυα ἀγανακτήσεως! Ἐπίεσεν ἐν τῇ παλάμῃ του τὰ χαρτονομίσματα, τὰ ἔριψε κατὰ γῆς, τὰ ἐποδοπάτησε καὶ ἀπῆλθεν. Ἀπομακρυνθεὶς βήματὰ τινὰ, ἔστη, ἐσκήρθη...καὶ ἐπέστρεψεν...ἀλλὰ τὰ χαρτονομίσματα δὲν ὑπῆρχον πλέον. Νεανίας τις κομψῶς ἐνδεδυμένος ἰδὼν αὐτόν, ἐμίσθωσεν ἄμαξιν ἀνῆλθεν ἐπ' αὐτῆς ἐσπευσμένως καὶ ἐφώνησεν « Ἐμπρός ! » Ὁ ἐπιστάτης δὲν τὸν κατεδιώξεν. Ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ οἴκαδε, εἰς τὸν σταθμόν του, ἀλλὰ πρότερον ἤθελεν ἔστω καὶ ἄπαξ νὰ ἰδῇ τὴν πτωχὴν Δούνιαν του. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον, δύο ἡμέρας ὕστερον, ἐπανῆλθε παρὰ τῷ Μήνσκῃ, ἀλλ' ὁ ὑπηρετὸν στρατιώτης τῷ εἶπε μετὰ τροχυτῆτος, ὅτι ὁ κύριος δὲν δέχεται κανένα, ἀπόθησεν αὐτόν καὶ τῷ ἔκλεισε τὴν θύραν κατὰ πρόσωπον. Ὁ ἐπιστάτης ἐστάθη, ἐστάθη καὶ ἀνεχώρησε.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας αὐτῆς ταύτης τῆς ἡμέρας μετέβη εἰς τὴν λεωφόρον Λιτένιαϊα. Αἴφνης ἐνώπιόν του διῆλθεν ὀρηκτικῶς κομψὸν ὄχημα καὶ ὁ ἐπιστάτης ἀνεγνώρισεν ἐν αὐτῷ τὸν Μήνσκην.

Τὸ ὄχημα ἔστη πρὸ τινος εἰκίας τριουρόφου καὶ ὁ οὐσάρος προσέδραμεν εἰς τὸ περίπτερον. Ἐπιτυχῆς σκέψις διῆλθε τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπιστάτου. Ἐστράφη καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὸν ἡνίοχον :

— Τίνας εἶνε φίλε μου τὸ ἄλογο ; ἠρώτησε. Μήπως εἶνε τοῦ Μήνσκῃ.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ ἡνίοχος. — Γιατί ἐρωτᾷς ;

— Ἐρωτῶ, γιατί ὁ κύριός σου μὲ διέταξε νὰ πάγω ἕνα γραμματάκι στὴ Δούνια του, καὶ ἐξέχασα ποῦ κἀθεταὶ αὐτὴ ἡ Δούνια του.

— Νά, ἐδῶ, κἀθεταὶ, στὸ δεῦτερο πάτωμα, πολὺ ἀργὰ

ἦλθες, φίλε μου, μὲ τὸ γραμματάκι σου τῶρα περὶ ἐκείνος εἶνε κοντά της.

— Δὲν πειράζει, εἶπεν ὁ ἐπιστάτης μὲ ἀνεκφραστον κλονισμόν ἐν τῇ καρδίᾳ σ' εὐχαριστῶ, γὰρ τὴ συμβουλή σου, καὶ ἐγὼ ξεύρω τί κάμνω.

Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους διηυθύνθη πρὸς τὴν κλίμακα.

Ἡ θύρα ἦτο κεκλεισμένη· ἔκρουσε τὸν κώδωνα. Παρῆλθον στιγμαί τινες δεινῆς δι' αὐτὸν προσδοκίας. Ἡ κλεῖς ἐστράφη τῷ ἡνίοχῳ.

— Ἐδῶ κἀθεταὶ ἡ Εὐδοκία Συμεώνοβνα ; ἠρώτησεν.

— Ἐδῶ τῷ ἀπεκρίθη νεαρὰ θαλαμηπόλος· τί τὴν θέλεις ;

Ὁ ἐπιστάτης χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Δὲν γίνεται, δὲν γίνεται ! ἐφώνησεν ὀπισθέν του ἡ ὑπηρετρία· ἡ Εὐδοκία Συμεώνοβνα ἔχει ξένον.

Ἄλλ' ὁ ἐπιστάτης μὴ δίδων ἀκρόασιν προὐχώρει. Δύο ὠμάτια, δι' ὧν διῆλθεν, ἦσαν σκοτεινά· εἰς τὸ τρίτον ὑπῆρχε φῶς. Ἐπλησίασε πρὸς τὴν ἀνοικτὴν θύραν καὶ ἔστη. Ἐν τῷ θαλάμῳ λαμπρῶς διεσκευασμένῳ ἐκάθητο σύννους ὁ Μήνσκης. Ἡ Δούνια, ἐνδεδυμένη μετ' ὄλης τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τοῦ συρμού, ἐκάθητο ἐπὶ τῆς χειρίδος τῆς καθέδρας του, ὡς ἀμαζῶν ἐπὶ τοῦ ἀγγλικῶ αὐτῆς ἐφιππίου. Ἐθεώρει μετὰ τρυφερότητος τὸν Μήνσκην θωπεύουσα τοὺς μαύρους βροστύλους του διὰ τῶν σπινθηροβολούντων δακτύλων της. Ταλαίπωρε ἐπιστάτη ! Οὐδέποτε ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ τῷ ἐφάνη ὠραιότερα ἀκουσίως ἐβαρύνετο θεώμενος αὐτήν.

— Τίς εἶν' ἐκεῖ ; ἠρώτησεν αὐτὴ χωρὶς νὰ ἐγειρῇ τὴν κεφαλὴν.

Ἐκείνος πάντοτε εἰσώπα. Μὴ λαμβάνουσα ἀπάντησιν ἡ Δούνια, ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν... καὶ μετὰ κραυγῆς ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ τάπητος. Ἐντρομος ὁ Μήνσκης, ἔσπευσε νὰ ἐγειρῇ αὐτήν, αἴφνης δὲ ἰδὼν εἰς τὴν θύραν τὸν γέροντα ἐπιστάτην, ἀφῆκε τὴν Δούνιαν καὶ ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν τρέμων ἐκ τῆς ὀργῆς.

— Τί θέλεις ἐδῶ ; τῷ εἶπε μὲ συνεσφιγμένους ὀδόντας, τί μὲ παρακολουθεῖς παντοῦ σὰν ληστής ; ἢ μήπως θέλεις νὰ μὲ σφάξῃς ; Κρημνίσου ἀπ' ἐδῶ ! καὶ διὰ στιβαρῆς χειρός ἤρπασε τὸν γέροντα ἐκ τοῦ περιλαίμιου καὶ ἀπόθησεν αὐτὸν εἰς τὴν κλίμακα.

Ὁ γέρον ἐπέστρεψεν εἰς τὸ οἶκμά του.

Ὁ φίλος του τὸν συνεβούλευσε νὰ κάμῃ ἀγωγὴν, ἀλλ' ὁ ἐπιστάτης ἐσυλλογίσθη, ἐκίνησε μὲ ἀθυμίαν τὴν χεῖρα καὶ ἀπεφάσισε νὰ ὑποχωρήσῃ. Μετὰ δύο ἡμέρας ἀνεχώρησεν ἐκ Πετρούπολεως εἰς τὸν σταθμόν του καὶ ἀνέλαβεν ἐκ νέου τὴν ὑπηρεσίαν του.

— Τρία χρόνια εἶνε ἀπὸ τότε, συνεπλήρωσε οὗτος, ἀφ' οὗ χωρὶς τὴν Δούνιαν καὶ οὔτε εἶδα οὔτε ἄκουσα τίποτε περὶ αὐτῆς. Ζῆ, δὲν ζῆ — ἕνας Θεὸς τὸ ξεῖρει. Ἄιγα πράγματα συμβαίνουν ; Οὔτε ἡ πρώτη οὔτε ἡ τελευταία θὰ ἦνε ποῦ ἔχει ἀπατήσῃ ὁ διεφθαρμένος ἐκείνος· θὰ τὴν δικτήρησε κἄμποσο καὶρο καὶ ἔπειτα θὰ τὴν ἐδιώξῃ. Πόσαις καὶ πόσαις εἶνε τέτοιαις κουταῖς μέσα εἰς τὴν Πετρούπολιν, σήμερον μὲ ἀτλάζια καὶ βελουδά καὶ αὔριο γίνεται σκουπίδι. Ὅταν σκεφθῶ καμμιά φορά πῶς μπορεῖ καὶ ἡ Δούνια νὰ κατήνησε τέτοιαι, κρηματίζομαι χωρὶς νὰ τὸ θέλω, καὶ λέγω καλεῖτερα ν' ἀπέθνε...

Τοιαύτη ἡ διήγησις τοῦ φίλου μου ἐπιστάτου, διήγησις συγγάμικα διακοπτομένη ὑπὸ τῶν δακρύων, ἅτινα γραφικῶς ἀπέμασσαν οὗτος διὰ τοῦ κρασπέδου του. Τὰ δάκρυα ταῦτα, προκαλούμενα ἐν μέρει ἐκ τοῦ πόνου, ἐξ οὗ ἔπιε πέντε ποτήρια κατὰ τὸ διάστημα τῆς διηγήσεως, ὅπως δήποτε εἰς ἅκρον συνεκίνησαν τὴν καρδίαν μου. Ἀποχωρισθεὶς ἀπ' αὐτοῦ, ἐπὶ πολὺ χρόνον ἐν ἡδονῇ νὰ λησμενήσω τὸν γέροντα ἐπιστάτην, καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐσκεπτόμην τὴν τάλαιναν Δούνιαν...

Ἐσχάτως ἀκόμη διερχόμενος ἐκ τοῦ χωρίου***, ἐνθυμήθη τὸν φίλον μου ἔμαθον ὅτι ὁ σταθμὸς οὗτινος προίστατο εἶχε καταργηθῆ. Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ἂν ζῆ, οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ μοὶ δώσῃ ἰκανοποιητικὴν ἀπάντησιν. Ἀπεφάσισα νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν γνωστὴν μοι θέσιν, ἐμίσηθωσα ἵππους καὶ διηθύνηθην εἰς τὸ χωρίον Ν.

Τοῦτο συνέβη κατὰ τὸ φθινόπωρον. Φαιόχροα νέφη ἐκάλυπτον τὸν οὐρανόν· ψυχρὸς ἔπνεεν ἄνεμος ἐκ τῶν θερισμένων ἀγρῶν, συνεπιπέρων ἐρυθρὰ καὶ κίτρινα φύλλα ἐκ τῶν καθ' ὁδὸν δένδρων.

Ἐρθασα εἰς τὸ χωρίον περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ ἔστην παρὰ τὸν οἰκίσκον τοῦ σταθμοῦ. Εἰς τὴν στοάν — ὅπου μὲ ἠσπάσθη ποτὲ ἡ Δούνια — ἐξῆλθε παχύσαρκος γυνὴ καὶ εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ἀπεκρίθη ὅτι ὁ γέρον ἐπιστάτης εἶχεν ἀποθάνει πρὸ ἐνὸς ἔτους, ὅτι εἰς τὴν οἰκίαν του κατόκησε ζυθοποιὸς καὶ ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ σύζυγος τοῦ ζυθοποιοῦ.

Ἐλυπήθην διὰ τὴν ματαίαν ἀφιξίν μου καὶ τὰ ἑπτὰ ρούβλια, ἅτινα ἔδαπάνησα ἑωρῶν.

— Καὶ διατί ἀπέθανεν; ἠρώτησα τὴν σύζυγον τοῦ ζυθοποιοῦ.

— Τῶχε ριξὴ στὸ μεθύσι, ἀφέντη μου, ἀπεκρίθη αὐτὴ.

— Καὶ ποῦ τὸν ἔθαψαν;

— Ἐξῶ ἀπὸ τὸ χωρίο, κοντὰ στὴ συχωρεμένη τῆ γυναικῆ του.

— Εἰμπορεῖ νὰ μὲ ὀδηγήσῃ κανεὶς ἕως ἐκεῖ;

— Γιατί ὄχι; Αἶ, Βάνια! Φτάνει παιὰ νὰ πειράζῃς τὴ γάτα. Πήγαινε τὸν ἀφέντη ὡς τὸ νεκροταφεῖο καὶ δεῖξέ του τὸ μνήμα τοῦ ἐπιστάτη.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους περιχαρὲς τὸ παιδίον, πυρρότριχον καὶ ἀλλοίθωρον, ἔδραμε πρὸς με καὶ μὲ ὀδήγησεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

— Τὸν ἐγνώριζες σὺ τὸν ἐπιστάτην; τὸ ἠρώτησα καθ' ὁδόν.

— Πῶς! Ἐκεῖνος μ' ἔμαθε νὰ φτιάνω σφυρίχτριες. Καμμιά φορά — Θεὸς συχωρήσῃ του — ἔβγαινε ἀπὸ τὸ καπηλιό καὶ μεῖς ἀπὸ πίσω του: «Παποῦ, παποῦ! φουντούκια!» καὶ ἐκεῖνος μᾶς ἐμοίραζε φουντούκια. Ὅλο μ' ἔμας εἶχε νὰ κάμῃ.

— Καὶ οἱ ταξειδιῶται τὸν ἐνθυμοῦνται;

— Τώρα ἴλιγο παιὰ περνοῦν ὁ δικαστὴς περνεῖ καμμιά φορά, μὰ κείνος λίγο φροντίζει γιὰ τοὺς πεθαμένους. Τὸ καλοκαίρι μοναχὰ ἐπέρασε μιὰ κυρία, καὶ αὐτὴ ἐρώτησε γιὰ τὸ γέρο ἐπιστάτη καὶ ἐπῆγε στὸ μνήμα του.

— Καὶ τί κυρία ἦτο αὐτὴ; ἠρώτησα μετὰ περιεργείας.

— Μιὰ ὄμορφη κυρία, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον· ἦρθε μὲ ἀμαξί μὲ ἕξι ἄλογα καὶ εἶχε τρία παιδάκια καὶ παραμάννα μαζύ της καὶ ἓνα μαῦρο κουταβάκι, καὶ σὰν τῆς εἶπαν πῶς ὁ γέρο ἐπιστάτης ἀπέθανε, ἔκλαψε καὶ εἶπε στὰ παιδιὰ της: «Κατσετε ἡσυχὰ καὶ ἐγὼ θὰ πάγω ἴσα με τὸ νεκροταφεῖο». Ἐγὼ τῆς ἐπρότεινα νὰ τὴν ἴσῃ καὶ ἐκεῖνη εἶπε: «ἐγὼ τὸν ξέρω τὸν ἑρόμο». Καὶ μοῦδωσε πέντε καπήκια... Τί καλὴ κυρία ποῦ ἦταν!

Ἐρθάσαμεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον, γυμνὸν μέρος, ἀπεριτοίχιστον, διεσπαρμένον ἀπὸ ξυλίνους σταυρούς, ὅπ' οὐδενὸς δένδρου σκιαζομένους. Οὐδαμοῦ εἶδον τοιοῦτον θλιβερόν νεκροταφεῖον.

— Νὰ ὁ τάφος τοῦ γέρου ἐπιστάτη, μοὶ εἶπε τὸ παιδίον, ἀνελθὼν ἐπὶ ἀμμόδους σωροῦ, ἐρ' ἦς ἦτο ἐμπεπηγμένος μέλας σταυρὸς μὲ εἰκόνα ἐκ γαλκοῦ.

— Καὶ εἶχεν ἔλθει ἐδῶ ἡ κυρία; ἠρώτησα.

— Ναί, ἦρθε, ἀπεκρίθη ὁ Βάνιας· ἐγὼ τὴν ἐκύτταξα ἀπὸ μακρυὰ. Ἐπέσε ἐδῶ-νὰ καὶ ἐστάθηκε πολλὴ ὥρα. Ἐπειτα ἡ κυρία ἐπῆγε στὸ χωρίο, ἐφώνησε τὸν παπᾶ, τοῦδωσε χρήματα καὶ ἔφυγε· μοῦδωσε καὶ ἐμένα πέντε καπήκια... τί καλὴ κυρία ποῦ ἦταν!

Ἐδῶσα καὶ ἐγὼ εἰς τὸ παιδίον πέντε καπήκια καὶ δὲν ἐλυπούμην πλέον οὔτε περὶ τῆς μεταβάσῃς μου, οὔτε διὰ τὰ δαπανηθέντα ἑπτὰ μου ρούβλια.

Α. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΕΞΕΛΟΘΗ ΕΞΕΛΟΘΗ ΕΞΕΛΟΘΗ

Π Λ Ο Υ Σ Ι Ο Ν

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΤΑΤΟΝ, ΚΟΜΨΟΝ, ΚΑΙ ΕΥΘΗΝΟΝ

Κ. Φ. ΣΚΟΚΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ 1892 ΕΤΟΥΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

Ε Τ Ο Σ Σ

Σύγκειται ἐκ 450 πυκνῶν σελίδων, καλλιτεχνικωτάτων, εἰς ἃς εἰκονίζεται ἐν μικρῇ ἢ φιλολογικῇ καὶ κοινωνικῇ φουσιονομίᾳ τοῦ ἔτους. — Κοσμεῖται δι' 60 λαμπρῶν εἰκόνων φωτοτυπιῶν, ἐπιτήδες κατασκευασθέντων ἐν Λειψία καὶ Παρισίοις. — Περιέχει ὑπὲρ τὰ 100 ἄρθρα καὶ διατριβὰς, ἀρίστης ἐκλογῆς, ἥτοι: διηγήματα, ἠθογραφίας, ποιήσεις, ἱστορικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς διατριβὰς, καλλιτεχνικὰς μελέτας, δραματὰ, διαλογὰς, χαρακτῆρας, κοινωνικὰς σελίδας ἐκ τοῦ συγχρόνου βίου, φιλολογικὰ παίγνια, λεπτὰς καὶ φαιδρὰς σατύρας ἐπικαίρους, ἐπιγράμματα, σκαλαθόρματα, γρῶμικὰ, βιογραφικὰς σημειώσεις, ἀνέκδοτα, γελοιογραφικὰ παραστάσεις, κλπ. κλπ. — Συνεργᾶται ὑπὲρ τοὺς 50, πάντες σχεδὸν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐν Ἑλλάδι συγχρόνου λογοτεχνίας. — Περιέχει δ' ἐπὶ πλέον καὶ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗΝ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΝ τοῦ 1892

ἥτοι λαμπρὰς προσωπογραφίας καὶ βιογραφίας σχετικὰς τῶν διαπρεπεστέρων ἐν τῇ πολιτείᾳ, τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τοῖς γράμμασι συγχρόνων ἑλλήνων.

Εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου συγκεντρῶται ὅλη ἡ χάρις καὶ ἡ σπινθηρίζουσα εὐφυΐα τῆς συγχρόνου φιλολογικῆς παραγωγῆς. Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἕλλητες, διερχόμενοι τὰς 450 χαριστάτας σελίδας τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ κ. Σκόκου, ἀνευρίσκουσιν ἐν μικρῇ τὴν φιλολογικὴν καὶ κοινωνικὴν φουσιονομίαν τοῦ ἔτους.

Τ Ι Μ Α Τ Α Ι

Διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ:

ΧΑΡΤΟΔΕΤΟΝ ΦΡ. 4 — ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΝ ΦΡ. 5

Διὰ τὰς ἐπαρχίας:

ΧΑΡΤΟΔΕΤΟΝ ΦΡ. 3, 50 — ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΝ ΦΡ. 4, 50.

Ἡ Διεύθυνσις τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» χάριν τῶν ἀπανταχοῦ ἀναγνωστῶν τῆς ἀναδεχεται νὰ ἀποστέλλῃ ἀσφαλῶς καὶ ταχέως τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου, εἰς πάντα ἐμβάζοντα πρὸς αὐτὴν τὸ ἀντίτιμον.

Κ Ο Μ Ψ Ο Τ Α Τ Ο Ι

Κ Α Ι

ΕΥΘΗΝΟΤΑΤΟΙ

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΑΙ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Εἰς τὸ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΚΟΡΙΝΝΗΣ»

Ὀδὸς Πρωαστείου ἀρ. 10.

Τὸ μέχρι τοῦδε ἀνὰ τὰς ὁδοὺς πωλούμενον μυθιστόρημα

ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ

εἰς τὸ ἐξῆς θὰ πωλῆται εἰς τὸ γραφεῖον τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων», ὁδὸς Πρωαστείου ἀριθμ. 10 καὶ εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων ἀντὶ Λεπτῶν 10.